

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1153 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 7 юли 2021 година****за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 172 и 194 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) За да постигне интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, да стимулира създаването на работни места и да спазва дългосрочните ангажименти за декарбонизация, Съюзът се нуждае от модерна, мултимодална, високоефективна инфраструктура в транспортния, енергийния и цифровия сектор, която да допринесе за свързването и интеграцията на Съюза и всички негови острови и региони, включително неговите отдалечени, най-отдалечени, периферни, планински и слабо населени региони. Тези връзки следва да спомагат за подобряването на свободното движение на хора, стоки, капитали и услуги. Трансевропейските мрежи следва да улесняват трансграничните връзки, да насърчават по-тесното икономическо, социално и териториално сближаване, и да допринасят за постигането на по-конкурентоспособна и устойчива социална пазарна икономика и за борбата с изменението на климата.
- (2) Целта на Механизма за свързване на Европа (МСЕ) е да се ускорят инвестициите в областта на трансевропейските мрежи и да се стимулира финансирането както от публичния, така и от частния сектор, като същевременно се повиши правната сигурност и се спазва принципът за технологична неутралност. МСЕ следва да дава възможност за максимално използване на полезните взаимодействия между транспортния, енергийния и цифровия сектор, като по този начин повишава ефективността на действията на Съюза и позволява да се сведат до минимум разходите за изпълнение.
- (3) МСЕ следва също така да допринесе и за действията на Съюза срещу изменението на климата и да подкрепя екологично и социално устойчиви проекти, включително по целесъобразност действия за смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него. По-специално следва да се увеличи приносът на МСЕ за постигането на целите на Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата ⁽⁴⁾, („Парижкото споразумение“), както и да се укрепят целите за 2030 г. в областта на климата и енергетиката и дългосрочната цел за декарбонизация.
- (4) МСЕ следва да гарантира високо равнище на прозрачност и провеждането на обществени консултации в съответствие с приложимото право на Съюза и приложимото национално право.
- (5) Като се има предвид значението на борбата с изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, настоящият регламент има за цел да допринесе за интегрирането на действията в областта на климата и за постигането на общата цел най-малко 30 % от бюджетните разходи на Съюза да се насочат към цели във връзка с климата. Освен това, настоящият регламент следва да допринесе за осъществяване на амбицията 7,5 % от годишните разходи по Многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. да бъдат през 2024 г. за цели, свързани с биологичното разнообразие, а през 2026 г. и 2027 г. 10 % от годишните разходи по МФР за периода 2021—2027 г. да бъдат за цели, свързани с биологичното разнообразие, като се взема под внимание съществуващото припокриване между целите по отношение

⁽¹⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 191.

⁽²⁾ ОВ С 461, 21.12.2018 г., стр. 173.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (ОВ С 158, 30.4.2021 г., стр. 884) и позиция на Съвета на първо четене от 14 юни 2021 г. (ОВ С 276, 9.7.2021 г., стр. 1). Позиция на Европейския парламент от 6 юли 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽⁴⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

на климата и биологичното разнообразие. Посредством предвидените в него действия МСЕ следва да допринесе за изразходване на 60 % от общия си финансов пакет за цели в областта на климата, въз основа, наред с другото, на следните коефициенти: i) 100 % за разходите, свързани с железопътната инфраструктура, инфраструктурата за зареждане, алтернативните и устойчивите горива, чистия градски транспорт, преноса на електроенергия, съхранението на електроенергия, интелигентните мрежи, преноса на CO₂ и енергията от възобновяеми източници; ii) 40 % за вътрешни водни пътища и мултимодален транспорт, както и за инфраструктура за природен газ, при условие че с това се създават условия за увеличаване на използването на възобновяем водород или биоетан. Прилаганите подробни коефициенти за проследяване на разходите във връзка с климата следва да съответстват на коефициентите, предвидени в приложение I към Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾, когато е приложимо. Съответните действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на МСЕ и ще бъдат преразгледани в рамките на съответните прегледи и оценки. За да се предотврати податливостта на инфраструктурата на евентуално въздействие на дългосрочни изменения на климата и да се гарантира, че стойността на емисиите на парникови газове, произтичащи от даден проект, е включена в икономическата оценка на проекта, за проекти, подкрепяни от МСЕ, следва се предвиди проверка на климатичните показатели по целесъобразност в съответствие с насоки, които Комисията следва да разработи, като се съобразява с вече изготвените за други програми на Съюза насоки.

- (6) Съгласно член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) във всичките си действия Съюзът полага усилия за премахване на неравенствата и за насърчване на равенството между мъжете и жените. Равенството между половете, както и равните права и равните възможности за всички, и всеобхватното интегриране на тези цели, следва да се отчетат и утвърждават през целия процес на оценяване, подготовка, изпълнение и мониторинг на МСЕ.
- (7) С цел да се изпълнят задълженията за докладване във връзка с използването на фондовете на Съюза за подкрепа на мерките, предприети с оглед постигане на съответствие с целите на Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾, следва да се проследяват разходите, свързани с намаляването на емисиите или други атмосферни замърсители съгласно посочената директива.
- (8) Една от важните цели на МСЕ е реализирането на повече полезни взаимодействия и по-голямо взаимно допълване между транспортния, енергийния и цифровия сектор. За тази цел МСЕ следва да предвиди приемането на работни програми, които могат да обхващат конкретни области на намеса, например по отношение на свързаната и автоматизирана мобилност или устойчивите алтернативни горива. Предоставянето на възможност за цифрова комуникация може да представлява неразделна част от проект от общ интерес в областта на енергетиката и транспорта. Освен това МСЕ следва да позволява в рамките на всеки сектор да се приемат за допустими някои елементи на полезно взаимодействие, отнасящи се за друг сектор, когато един такъв подход подобрява социално-икономическите ползи от инвестицията. Полезното взаимодействие между секторите следва да бъде стимулирано посредством критериите за предоставяне на средства за подбор на действията, както и чрез увеличаване на съфинансирането.
- (9) В Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾ се определят насоки за трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T) (наричани по-нататък „насоки за TEN-T“), които определят инфраструктурата на TEN-T, посочват изискванията, на които тя трябва да отговаря, и предвиждат мерки за реализирането на TEN-T. По-специално в насоките за TEN-T, се предвижда завършване на основната мрежа до 2030 г. чрез създаването на нова инфраструктура и чрез значителната модернизация и рехабилитация на съществуващата инфраструктура, необходима с цел да се гарантира непрекъснатостта на мрежата.
- (10) За да се постигне свързаност в целия Съюз, действията, допринасящи за разработването на проекти от общ интерес в транспортния сектор, които са финансирани от МСЕ, следва да се основават на взаимното допълване между всички видове транспорт, така че да се осигурят ефикасни, взаимосвързани и мултимодални мрежи. Това следва да включва пътищата в онези държави членки, в които все още са налице значителни нужди от инвестиции за завършването на тяхната основна пътна мрежа на TEN-T.

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и финансови правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за финансово подпомагане на управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁽⁶⁾ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

- (11) В съответствие с член 193, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Същевременно разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, не са допустими, освен в надлежно обосновани изключителни случаи. За да се избегне прекъсване в подкрепата, предоставяна от Съюза, което би могло да накърни интересите на Съюза, следва да бъде възможно, за ограничен период от време в началото на МФР за периода 2021—2027 г., разходите, направени във връзка с действия, подкрепяни съгласно настоящия регламент, които вече са започнали, да се смятат за допустими, считано от 1 януари 2021 г., дори ако те са били направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.
- (12) За постигането на целите, определени в насоките за TEN-T, е необходимо да се подкрепят с приоритет текущите проекти по TEN-T, както и трансграничните и липсващите връзки, и да се гарантира, когато е приложимо, че подкрепяните действия са съобразени с работните планове за коридорите, създадени в съответствие с Регламент (ЕС) № 1315/2013, както и с общото разгръщане на мрежата по отношение на ефективността и оперативната съвместимост.
- (13) По-специално, за пълното разгръщане на Европейската система за управление на железопътното движение (ERTMS) по основната мрежа до 2030 г. съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) № 1315/2013 се изисква увеличаване на подкрепата на равнището на Съюза и предоставянето на стимули за участието на частни инвеститори.
- (14) Освен това, свързването на летищата с основната мрежа на TEN-T е важно предварително условие за успешното завършване на изграждането на основната мрежа на TEN-T и за гарантиране на ефективна интермодалност. Поради тази причина следва да се даде приоритет на изграждането на такива връзки там, където те липсват.
- (15) За изпълнението на трансграничните действия е необходима висока степен на интеграция по отношение на планирането и изпълнението. Без да се дава приоритет на някой от следните примери, тази интеграция може да бъде демонстрирана чрез установяването на единно проектно дружество, съвместна управленска структура, съвместно предприятие, двустранна правна рамка, рамка, основаваща се на акт за изпълнение съгласно член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013, или друга форма на сътрудничество. Установяването на структури за интегрирано управление, включително на съвместни предприятия, следва да се насърчава, включително чрез по-висока степен на финансиране.
- (16) Разработваните в момента мерки за рационализиране, насочени към постигането на напредък в осъществяването на TEN-T, следва да подкрепят по-ефикасното изпълнение на проекти от общ интерес в областта на транспорта.
- (17) С цел да се отрази увеличаването на транспортните потоци и развитието на TEN-T, направленията по коридорите на основната мрежа и техните предварително набелязани участъци, следва се адаптират. Такива адаптирания на коридорите на основната мрежа не следва да засягат завършването на основната мрежа до 2030 г., следва да подобрят обхвата на коридорите на територията на държавите членки и следва да са пропорционални, за да се запазят последователността и ефективността на развитието и координацията на коридора. Поради това дължината на коридорите на основната мрежа не следва да се увеличава с повече от 15 %. При направленията по коридорите на основната мрежа, следва своевременно да се вземат под внимание резултатите от прегледа на реализирането на основната мрежа, предвиден в Регламент (ЕС) № 1315/2013. При прегледа следва да бъдат отчетени регионалните трансгранични железопътни връзки в рамките на TEN-T, които са били изоставени или демонтирани, както и други промени в широкообхватната мрежа и въздействието на оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза.
- (18) Необходимо е да се насърчат публичните и частните инвестиции във всички видове транспорт, така че да се популяризира интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, мултимодална, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност в целия Съюз. В съобщението си от 31 май 2017 г., озаглавено „Европа в движение: програма за социално справедлив преход към екологосъобразна, конкурентоспособна и свързана мобилност за всички“, Комисията представи широк набор от инициативи за по-безопасно движение по пътя, за насърчаване на

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

интелигентното таксуване за пътната инфраструктура, за намаляване на емисиите на CO₂, замърсяването на въздуха и задръстванията, за насърчаване на свързаната и автономната мобилност и за осигуряване на подходящи условия за работа и време за почивка на заетите в сектора. Тези инициативи следва да се придружават от финансова подкрепа от Съюза по линия на МСЕ, когато това е целесъобразно.

- (19) По отношение на новите технологии и иновациите в насоките за TEN-T се поставя изискването TEN-T да създава условия за декарбонизация на всички видове транспорт чрез стимулиране на енергийната ефективност и на използването на алтернативни горива, като същевременно се зачита принципът за технологична неутралност. С Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾ се установява обща рамка от мерки за разгръщането в Съюза на инфраструктура за алтернативни горива за всички видове транспорт, с цел да се намали във възможно най-голяма степен зависимостта от изкопаемите горива и да се смекчи въздействието на транспорта върху околната среда и климата. Наред с това в посочената директива е предвидено изискване държавите членки да гарантират, че към 31 декември 2025 г. ще бъдат налични публично достъпни зарядни точки или точки за зареждане. Както Комисията посочва в съобщение от 8 ноември 2017 г., озаглавено „Към мобилност с ниски емисии: за Европейски съюз, който опазва планетата, предоставя възможности на своите потребители и защитава промишлеността и работниците си“, необходим е всеобхватен набор от мерки за насърчаване на мобилността с ниски емисии, включително финансова подкрепа в случаи, когато пазарните условия не осигуряват достатъчно стимули.
- (20) В контекста на своето съобщение от 17 май 2018 г., озаглавено „Устойчива мобилност за Европа: безопасна, чиста и свързана“, Комисията подчерта, че автоматизираните превозни средства и усъвършенствани системи за свързване ще направят превозните средства по-безопасни, по-лесни за споделено ползване и по-достъпни за всички граждани, включително за онези, които днес може да са изключени от услугите за мобилност, като например възрастните хора и лицата с намалена подвижност. Във връзка с това Комисията предложи също „Стратегически план за действие на ЕС относно безопасността по пътищата“ и изменение на Директива 2008/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾.
- (21) За да се подобри изпълнението на транспортните проекти в по-малко развити части на мрежата, част от средствата по Кохезионния фонд, който е уреден в Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹¹⁾ следва да бъдат прехвърлени към МСЕ, с цел да се финансират транспортни проекти в държавите членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд. В началната фаза по отношение на 70 % от прехвърлените средства при подбора на проектите, които отговарят на условията за финансиране, следва да се вземе предвид отпускането на средства на национален принцип по Кохезионния фонд. Останалите 30 % от прехвърлените средства следва да се разпределят на конкурентни начала за възможно най-голям брой проекти, разположени в държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, като се отдава приоритет на трансграничните и липсващите връзки. Държавите членки следва да бъдат третирани еднакво, а неудобствата, които произтичат от постоянна географска уязвимост, следва да бъдат надлежно взети под внимание. Комисията следва да подкрепя държавите членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, в усилията им за разработване на подходяща поредица от допустими проекти, по-специално чрез укрепване на институционалния капацитет на съответните публични администрации.
- (22) В заключенията си от 21 юли 2020 г. Европейският съвет постигна съгласие, че в по-широкия контекст на МФР за периода 2021—2027 г. 1 384 000 000 EUR (по цени от 2018 г.) от МСЕ трябва да бъдат използвани за завършване на липсващите трансгранични железопътни връзки между държавите — бенефициери на Кохезионния фонд, в подкрепа на функционирането на вътрешния пазар и че за тази сума трябва да се прилагат правилата за съфинансиране при прехвърляне от Кохезионния фонд към МСЕ.
- (23) След съвместното съобщение от 10 ноември 2017 г., озаглавено „Подобряване на военната мобилност в Европейския съюз“, в Съвместното съобщение от 28 март 2018 г. относно План за действие за военната мобилност беше подчертано, че транспортната инфраструктурна политика предлага ясно изразена възможност за увеличаване на полезното взаимодействие между отбранителните нужди и TEN-T, с обща цел подобряване на военната мобилност в целия Съюз, като се взема предвид географският баланс и потенциалните ползи за гражданската защита. В съответствие с Плана за действие за военната мобилност през 2018 г. Съветът разгледа и одобри военните изисквания

⁽⁹⁾ Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива (ОВ L 307, 28.10.2014 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Директива 2008/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно управлението на безопасността на пътните инфраструктури (ОВ L 319, 29.11.2008 г., стр. 59).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

по отношение на транспортната инфраструктура, а услугите на Комисията набелязаха през 2019 г. частите от TEN-T, подходящи за двойно предназначение, включително необходимите подобрения на съществуващата инфраструктура. Финансирането, предоставяно от Съюза на проекти с двойно предназначение, следва да се осъществява чрез МСЕ въз основа на работни програми, като се вземат предвид приложимите изисквания, установени в контекста на Плана за действие за военната мобилност, и други примерни списъци на приоритетни проекти, набелязани от държавите членки в съответствие с посочения план.

- (24) В насоките за TEN-T се отчита фактът, че широкообхватната мрежа осигурява достъпност и свързаност на всички острови и региони в Съюза, включително отдалечените и най-отдалечените региони. Освен това в своето съобщение от 24 октомври 2017 г., озаглавено „Засилено и обновено стратегическо партньорство с най-отдалечените региони на ЕС“, Комисията подчерта специфичните нужди на най-отдалечените региони по отношение на транспорта, енергетиката и цифровите технологии, както и необходимостта от предоставянето на подходящо финансиране от Съюза за посрещането им, включително чрез МСЕ, посредством прилагане на проценти на съфинансиране в максимален размер до 70 %.
- (25) Предвид значителната нужда от инвестиции, за да се напредне към завършването на основната мрежа на TEN-T до 2030 г. (оценявани на 350 милиарда евро за периода 2021—2027 г.) и на широкообхватната мрежа на TEN-T до 2050 г., както и от инвестиции в декарбонизацията, цифровизацията и градското развитие (оценявани на 700 милиарда евро за периода 2021—2027 г.), е целесъобразно да се използват по най-ефективния начин различните програми и инструменти на Съюза за финансиране, като с това се увеличи максимално добавената стойност на подкрепяните от Съюза инвестиции. Това ще бъде постигнато чрез един рационализиран инвестиционен процес, засилващ видимостта на действията в областта на транспорта и последователността в рамките на съответните програми на Съюза, по-специално на МСЕ, Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионния фонд и програмата InvestEU. По-конкретно, когато е уместно, следва да се вземат предвид отключващите условия, описани подробно в приложение IV към Регламент (ЕС) 2021/1060.
- (26) В Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ са определени приоритетите за трансевропейската енергийна инфраструктура, които трябва да бъдат изпълнени за постигането на целите на политиката на Съюза в областта на енергетиката и климата, както и проекти от общ интерес, необходими за изпълнение на тези приоритети, и са установени мерки относно предоставянето на разрешения, публичното участие и регулиране на ускоряването и/или улесняването на осъществяването на тези проекти, включително критерии за допустимост на тези проекти до финансова подкрепа от Съюза. Определянето на проекти от общ интерес в съответствие с посочения регламент ще продължи да следва принципа „енергийната ефективност на първо място“ чрез оценка на проектите въз основа на сценарии за търсенето на енергия, които са в пълно съответствие с целите на Съюза в областта на енергетиката и климата.
- (27) В Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾ се подчертава необходимостта от създаване на рамка от благоприятни условия, включваща подобреното използване на фондове на Съюза, като изрично се посочват действия за създаването на условия в подкрепа на трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници.
- (28) Въпреки че доизграждането на мрежовата инфраструктура продължава да бъде приоритет с оглед на развитието на енергетиката на базата на възобновяеми източници, интегрирането на трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници и разработването на интелигентна и ефективна енергийна система, която да включва решения за съхранение и за задоволяване на търсенето, спомагащи за балансиране на мрежата, отразяват приетия в рамките на пакета „Чиста енергия за всички европейци“ подход, предполагащ колективна отговорност за постигането през 2030 г. на една амбициозна по отношение на енергията от възобновяеми източници цел, както и променения политически контекст, и гарантират справедлив и подходящ преход с амбициозни дългосрочни цели за декарбонизация.
- (29) За плановете на Съюза за декарбонизация от съществено значение са иновативните инфраструктурни технологии, които позволяват прехода към енергийни системи и системи за мобилност с ниски емисии и подобряват сигурността на доставките, като едновременно с това целят по-висока степен на енергийна независимост на Съюза. По-специално в своето съобщение от 23 ноември 2017 г., озаглавено „Засилване на възможностите на европейските енергийни мрежи“, Комисията подчертава, че при положение че до 2030 г. половината от електропроизводството трябва да бъде на база възобновяеми източници, електроенергията във все по-голяма степен ще играе ролята на двигател за

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39).

⁽¹³⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

декарбонизация на секторите, в които засега доминира използването на изкопаеми горива, като например транспорта, промишлеността, отоплението и охлаждането, и следователно акцентът на трансевропейската енергийна инфраструктурна политика трябва да се постави върху инвестиции за междусистемните електропреносни връзки, съоръженията за съхранение на електроенергия, проектите за интелигентни мрежи и газовата инфраструктура. В подкрепа на целите на Съюза за декарбонизация, интеграция на вътрешния пазар и сигурност на доставките следва да се обърне необходимото внимание и да се даде надлежно приоритет на технологиите и проектите, които допринасят за прехода към икономика с ниски емисии. Комисията ще има за цел да увеличи броя на трансграничните проекти за интелигентни мрежи и иновативно съхранение на електроенергия, както и транспортиране на CO₂, които да бъдат подкрепени от МСЕ.

- (30) Трансграничните проекти в областта на енергията от възобновяеми източници трябва да дадат възможност за икономически ефективно внедряване на тези енергийни източници в Съюза и за постигането на обвързващата цел на Съюза за най-малко 32 % енергия от възобновяеми източници през 2030 г., както е посочено в член 3 от Директива (ЕС) 2018/2001, и трябва да допринесат за стратегическото усвояване на иновативни технологии, свързани с енергията от възобновяеми източници. Примери за допустими технологии са производството на енергия от възобновяеми източници от разположени на брега и в морето съоръжения за енергия от вятър, слънчева енергия, устойчива биомаса, океанска енергия, геотермална енергия или съчетание от тях, тяхното свързване в мрежата и допълнителни елементи като съоръжения за съхранение или преобразуване. Допустимите действия не се ограничават само до сектора на електроенергията, а може да обхващат и други енергоносители и потенциално съвместно опериране на сектори, например в областта на отоплението и охлаждането, превръщането на електроенергия в газ, съхранението и транспорта. Този списък не е изчерпателен, за да се запази гъвкавост по отношение на технологичния напредък и развитие. Подобни проекти не водят непременно до физическа връзка между сътрудническите си държави членки. Те може да бъдат изпълнявани на територията само на една от участващите държави членки, при условие че се прилагат общите критерии от част IV от приложението към настоящия регламент.
- (31) С цел да се подкрепят трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници и пазарната реализация на проекти, Комисията следва да улесни разработването на трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници. В енергийния сектор, при липсата на достатъчна пазарна реализация на трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, неусвоенният бюджет за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници следва да се използва за постигане на целите на трансевропейските енергийни мрежи за действията, свързани с проекти от общ интерес, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 347/2013, преди да се разгледа възможността за използване на механизма на Съюза за финансиране в областта на енергията от възобновяеми източници, установен в Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾.
- (32) Необходимо е да се предоставя подкрепа на проекти за интелигентни мрежи, които включват производство, разпределение или потребление на електроенергия, като използват системи за управление в реално време и оказват влияние върху трансграничните енергийни потоци. Подкрепата от МСЕ за такива проекти следва също така да отразява централната роля на интелигентните мрежи в енергийния преход и да спомогне за преодоляването на недостига на финансиране, възпрепятстващ понастоящем инвестициите в широкомащабното разгръщане на технологията за интелигентни мрежи.
- (33) В контекста на оказваната от Съюза подкрепа следва да се обърне специално внимание на трансграничните енергийни междусистемни връзки, включително на тези от тях, необходими за постигане на целите за 10 % електроенергийни междусистемни връзки през 2020 г. и 15 % през 2030 г. съгласно определеното в Регламент (ЕС) 2018/1999. Разгръщането на междусистемните електропроводи е от решаващо значение, за да се интегрират пазарите и да се прекрати енергийната изолираност, като се даде възможност за увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в системата и по този начин да се извлече ползата от техните различни портфейли на търсене, от една страна, и на предлагане на енергия от възобновяеми източници, от друга, както и от разположените в морето мрежи за вятърна енергия и интелигентните енергийни мрежи и от интегрирането на всички държави в един ликвиден и конкурентен енергиен пазар.
- (34) Изграждането на цифровия единен пазар се основава на инфраструктурата за цифрова свързаност. Цифровизацията на промишлеността на Съюза и модернизирването на сектори като транспорта, енергетиката, здравеопазването и публичната администрация зависят от универсалния достъп до надеждни и финансово достъпни мрежи с голям и много голям капацитет. Цифровата свързаност се превърна в един от решаващите фактори за преодоляване на икономическото, социалното и териториалното разделение, подпомагайки модернизацията на местните икономики и

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

подкрепяйки диверсификацията на икономическите дейности. Обхватът на намесата по МСЕ в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност следва да бъде адаптиран така, че да отразява нейното нарастващо значение за икономиката и обществото като цяло. Поради това е необходимо да се определят проектите от общ интерес в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност, които са необходими за изпълнение на целите на цифровия единен пазар на Съюза, и да се отмени Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾.

- (35) В съобщението си от 14 септември 2016 г., озаглавено „Свързаност за изграждане на конкурентоспособен цифров пазар — към европейско общество на гигабитов интернет“ (наричано по-нататък „стратегия за общество на гигабитов интернет“), Комисията определя стратегическите цели за 2025 г. с оглед на оптимизирането на инвестициите в инфраструктурата за цифрова свързаност. Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾ е насочена, наред с другото, към създаването на регулаторна среда, която да насърчава частните инвестиции в мрежи за цифрова свързаност. Същевременно е ясно, че разгръщането на мрежи ще остане икономически неизгодно в много райони на Съюза поради различни фактори като отдалеченост и териториални или географски особености и слаба гъстота на населението, както и поради различни социално-икономически фактори, и по тази причина е необходимо спешно да се обърне по-голямо внимание на този въпрос. Затова МСЕ следва да се адаптира така, че да допринесе за постигането на тези стратегически цели, определени в стратегията за общество на гигабитов интернет, които имат за цел да спомогат за равновесие между развитието на селските и градските райони, и да допълва подкрепата, предоставяна за разгръщането на мрежи с много голям капацитет от други програми, по-специално ЕФПР, Кохезионния фонд и програмата InvestEU.
- (36) Въпреки че всички мрежи за цифрова свързаност, които са свързани към интернет, имат по същество трансевропейски характер, което се дължи главно на начина на работа на приложенията и услугите, които ги използват, предимство при подкрепата чрез МСЕ следва да се дава на действията с най-голямо очаквано въздействие върху цифровия единен пазар, наред с другото, чрез тяхното съгласуване с целите на стратегията за общество на гигабитов интернет, както и върху цифровата трансформация на икономиката и обществото, като се вземат предвид наблюдаваните досега случаи на неефективност на пазара и пречки пред изпълнението.
- (37) Училищата, университетите, библиотеките, местните, регионалните или националните администрации, основните доставчици на обществени услуги, болниците и медицинските центрове, транспортните центрове и предприятията, използващи интензивно цифрови технологии, са образувания и средища, които могат да повлияят на важни аспекти на социално-икономическото развитие в областите, в които се намират, включително в селските и слабо населените райони. Тези движещи сили на социално-икономическото развитие трябва да са в челните редици на гигабитовата свързаност, за да осигуряват достъп до най-добрите услуги и приложения за домакинствата, предприятията и местните общности в Съюза. МСЕ следва да подкрепя достъпа до мрежи с много висок капацитет, включително системи 5G и други най-съвременни системи за свързаност, способни да предоставят гигабитова свързаност за тези движещи сили на социално-икономическото развитие, с цел максималното им положително въздействие върху икономиката и обществото като цяло в съответните им области, включително чрез генериране на по-широко потребителско търсене на свързаност и услуги.
- (38) От гледна точка на цифровия единен пазар несвързаните територии в целия Съюз представляват участъци със затруднения и неоползотворен потенциал. В повечето селски и отдалечени райони наличието на интернет свързаност с високо качество може да изиграе съществена роля за предотвратяване на цифровото разделение, изолацията и обезлюдяването чрез намаляване на разходите за доставка на стоки и услуги, както и за частичното компенсиране на отдалечеността. Интернет свързаност с високо качество е необходима за осъществяването на нови икономически възможности, като например прецизното земеделие или развитието на биоикономиката в селските райони. МСЕ следва да допринесе за осигуряването за всички домакинства в Съюза, били те в селски или градски райони, на свързаност с много висок капацитет чрез фиксирани или безжични технологии, като се съсредоточи върху областите, по отношение на които съществува известна пазарна неефективност, която може да бъде преодоляна чрез използване на безвъзмездни средства с ниска интензивност. Полезните взаимодействия между подкрепяните от МСЕ действия следва да се засилят максимално, като се обърща надлежно внимание на нивото на концентрация на движещи сили на социално-икономическото развитие в даден район и на нивото на финансиране, необходимо за постигането на покритие. Освен това МСЕ следва да се стреми към постигане на всеобхватно покритие на домакинствата и териториите, тъй като е икономически неизгодно на по-късен етап да се отстраняват пропуските в район, който вече е бил обхванат.

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. относно насоки за трансевропейските мрежи в областта на телекомуникационната инфраструктура и за отмяна на Решение № 1336/97/ЕО (ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 14).

⁽¹⁶⁾ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

- (39) Освен това, основавайки се на успеха на инициативата WiFi4EU, МСЕ следва да продължи да подкрепя осигуряването на безплатна, сигурна, висококачествена местна безжична свързаност в центрове на местния обществен живот, включително образуванията с обществена мисия, като публичните органи и доставчиците на публични услуги, както и в открити пространства, достъпни за широката общественост, за да се осъществи концепцията на Съюза за цифрови технологии в местните общности.
- (40) Цифровата инфраструктура е важен трамплин за иновациите. За да може МСЕ да постигне максимално въздействие, той следва да се съсредоточи върху финансирането на цифровата инфраструктура. Поради това отделните цифрови услуги и приложения като тези, които включват различни технологии на разпределен регистър или прилагат изкуствен интелект, следва да бъдат извън обхвата на МСЕ и да бъдат подпомагани чрез други инструменти, като например програмата „Цифрова Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁷⁾, по целесъобразност. Важно е също така да се увеличат максимално полезните взаимодействия между различните програми.
- (41) Жизнеспособността на предполагаемото следващото поколение цифрови услуги, като например услугите и приложенията в областта на интернет на нещата, които се очаква да донесат значителни ползи в различните сектори и за обществото като цяло, ще изисква непрекъснато трансгранично покритие със системи 5G, по-специално с цел да се позволи на ползвателите и обектите да остават свързани по време на движение. Сценариите за поделение на разходите за внедряване на технологии 5G във тези сектори обаче остават неясни, а рисковете за търговското разпространение в някои ключови области се възприемат като много високи. Пътните коридори и железопътните връзки се очаква да бъдат ключови области в началния етап на новите приложения в областта на свързаната мобилност и поради това представляват изключително важни трансгранични проекти за финансиране по МСЕ.
- (42) Изграждането на опорни електронни съобщителни мрежи, включително подводни кабели за свързване на европейските територии с трети държави на други континенти или свързване на европейските острови, най-отдалечени райони или отвъдморски страни и територии, включително през териториалните води на Съюза и изключителната икономическа зона на държавите членки, е необходимо, за да се осигури нужното публикуване на тази жизненоважна инфраструктура, да се увеличат капацитетът и устойчивостта на цифровите мрежи в Съюза и да се допринесе и за териториалното сближаване. Такива проекти обаче често са икономически нежизнеспособни без публична подкрепа. Освен това следва да се осигури подкрепа и за допълване на европейските ресурси за високопроизводителни изчисления с подходящи връзки с терабитов капацитет.
- (43) Действията, допринасящи към проекти от общ интерес в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност, следва да внедряват най-добрата налична и най-подходящата за конкретния проект технология, която предлага най-добрия баланс между технологиите последно поколение по отношение на капацитета на потока от данни, сигурността на предаване, устойчивостта на мрежата и ефективността на разходите. Това внедряване следва да получава приоритет посредством работните програми, като се вземат предвид критериите, предвидени в настоящия регламент. Разгръщането на мрежи с много голям капацитет може да включва пасивна инфраструктура, с цел да се увеличат максимално социално-икономическите ползи и ползите за околната среда. Накрая, при определянето на приоритетни действия следва да се взема предвид потенциалното положително въздействие на свързаността — например, когато един внедряван проект може да подобри икономическите предпоставки за бъдещо внедряване и да доведе до допълнително покритие на територии и население в непокрити до момента райони.
- (44) Съюзът има разработена собствена спътникова технология (програмите EGNOS и „Галилео“) за позициониране, навигация и определяне на времето (PNT) и своя собствена програма за наблюдение и мониторинг на Земята („Коперник“). Програмите EGNOS и „Галилео“ и програмата „Коперник“ предлагат усъвършенствани услуги, които предоставят важни икономически ползи за ползвателите от публичния и частния сектор. Поради това всяка инфраструктура в областта на транспорта, енергетиката и цифровите технологии, финансирана от МСЕ и използваща PNT или услуги за наблюдение на Земята, следва да бъде технически съвместима с тези програми.

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

- (45) Положителните резултати от първата покана за представяне на предложения за смесено финансиране по настоящата програма през 2017 г. потвърдиха значението и добавената стойност на използването на безвъзмездни средства от Съюза в съчетание с финансиране от Европейската инвестиционна банка или от национални насърчителни банки или други институции за развитие и публични финансови институции, както и от частни финансови институции и инвеститори от частния сектор, включително чрез публично-частни партньорства. Смесеното финансиране следва да допринася за привличането на частни инвестиции и за осигуряването на ефект на лоста от приноса на публичния сектор като цяло в съответствие с целите на програмата Invest EU. Поради това МСЕ следва да продължи да подкрепя действия, които могат да бъдат финансирани от безвъзмездни средства от Съюза в съчетание с други източници на финансиране.
- (46) В транспортния сектор сумите, използвани за операции по смесено финансиране не следва да надвишават 10 % от сумата по функция 1(2) на МФР за периода 2021—2027 г. Следва да бъде възможно да се използват операции за смесено финансиране, например за действия, свързани с интелигентна, оперативна съвместима, устойчива, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност.
- (47) Целите на политиката на МСЕ трябва да се преследват също и посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции в рамките на компонентите на политиката по програмата InvestEU. Действията по МСЕ следва да се използват за насърчване на инвестициите чрез преодоляване на неефективностите на пазара или на неоптимални инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или изтласква частното финансиране, по-специално в случаите, в които действията не са търговски жизнеспособни, но имат ясна добавена стойност от Съюза.
- (48) За да се благоприятства интегрираното развитие на иновационния цикъл, е необходимо да се осигури взаимно допълване между иновативните решения, разработени в контекста на рамковите програми на Съюза за научни изследвания и иновации, и иновативните решения, реализирани с подкрепа от МСЕ. За тази цел полезните взаимодействия с програмата „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁸⁾, трябва да гарантират, че нуждите от научни изследвания и иновации в секторите на транспорта, енергетиката и цифровите технологии в Съюза се идентифицират и набелязват по време на процеса на стратегическо планиране на „Хоризонт Европа“. Освен това полезните взаимодействия с програмата „Хоризонт Европа“ трябва да гарантират, че МСЕ подкрепя широкомащабното разгръщане и внедряване на иновативни технологии и решения в областта на транспорта, енергетиката и цифровата инфраструктура, и по-специално на онези, които произтичат от „Хоризонт Европа“. Нещо повече, полезните взаимодействия с „Хоризонт Европа“ трябва да гарантират, че ще бъде улеснен обменът на информация и данни между тази програма и МСЕ, например чрез извеждане на преден план на технологии от „Хоризонт Европа“ с висока степен на готовност за пазара, които може да бъдат доразгърнати чрез МСЕ.
- (49) Продължителността на МСЕ следва да е съобразена с продължителността на МФР. С настоящия регламент следва да се определи финансов пакет за целия период 2021—2027 г., който трябва да бъде основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси⁽¹⁹⁾, за Европейския парламент и Съвета в хода на годишната бюджетна процедура.
- (50) На равнището на Съюза европейският семестър за координация на икономическите политики е рамката, в която се определят националните приоритети за реформи и се извършва мониторинг на тяхното изпълнение. Държавите членки разработват свои собствени национални многогодишни инвестиционни стратегии в подкрепа на тези приоритети за реформи. Тези стратегии следва да се представят заедно с годишните национални програми за реформи като начин да се очертаят и координират приоритетните инвестиционни проекти, които да бъдат подкрепени с национално финансиране или финансиране от Съюза, или и с двете. Стратегиите следва също да послужат за съгласувано използване на финансирането от Съюза и да осигурят максимална добавена стойност на финансовата

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

⁽¹⁹⁾ ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.

подкрепа, която ще бъде получена по-специално от ЕФРР и Кохезионния фонд, Европейската функция за стабилизиране на инвестициите, програмата InvestEU и МСЕ, когато това е уместно. Финансовата подкрепа следва също така да се използва по начин, който е в съответствие с плановете на Съюза и националните плановете в областта на енергетиката и климата, когато това е уместно.

- (51) Към настоящия регламент се прилагат хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета на основание член 322 от ДФЕС. Тези правила са установени във Финансовия регламент и определят по-специално процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, награди, поръчки и непряко управление и предвиждат проверки относно отговорността на финансовите участници. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, включват и общ режим на обвързаност с условия с цел защита на бюджета на Съюза.
- (52) Видовете финансиране и методите на изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират в зависимост от възможностите, които те предлагат за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверки, административната тежест и очакваният риск от неспазване. При избора следва да се разгледа възможността за използване на еднократни суми, единни ставки и единични разходи, както и на финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.
- (53) Правните субекти, установени в Съюза, следва доколкото е възможно да могат да участват на основата на реципрочност в равностойни програми на трети държави, които участват в МСЕ.
- (54) Трети държави, които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство ⁽²⁰⁾ (наричано по-долу „Споразумението за ЕИП“), което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Трети държави могат също да участват въз основа на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими, за да може отговорният разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Сметната палата, да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.
- (55) С Финансовия регламент се установяват правилата относно предоставянето на безвъзмездни средства. С цел да се вземе предвид специфичният характер на подкрепяните от МСЕ действия и да се осигури съгласуването им прилагане в секторите, обхванати от МСЕ, е необходимо да се предоставят допълнителни указания по отношение на критериите за допустимост и критериите за предоставяне на средства. Подборът на операции и тяхното финансиране следва да са предмет единствено на условията, предвидени в настоящия регламент и във Финансовия регламент. Без да се засяга Финансовият регламент, следва да е възможно работните програми да предвиждат опростени процедури.
- (56) В съответствие с Финансовия регламент в работните програми се установяват критериите за подбор и предоставяне на средства. В транспортния сектор качеството и адекватността на даден проект следва да се оценяват, като се взема предвид също и очакваното въздействие от проекта върху европейската свързаност, неговото съответствие с изискванията за достъпност и неговата стратегия по отношение на бъдещите нужди от поддръжка.
- (57) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ⁽²²⁾, (Евратом, ЕО) № 2185/96 ⁽²³⁾ и (ЕС) 2017/1939 ⁽²⁴⁾ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е

⁽²⁰⁾ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽²²⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽²³⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽²⁴⁾ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 OLAF има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁵⁾. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на онези държави членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (58) Съгласно Решение 2013/755/ЕС на Съвета⁽²⁶⁾ физически лица и субекти, установени в отвъдморски страни и територии (ОСТ), имат право да получават финансиране, ако се спазват правилата и целите на МСЕ и евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.
- (59) Съюзът следва да се стреми към съгласуваност и полезни взаимодействия с програмите на Съюза за външна политика, включително за предприемаческа помощ, в съответствие с ангажиментите, поети в контекста на съобщението на Комисията от 6 февруари 2018 г., озаглавено „Надеждна перспектива за разширяване и засилен ангажимент на ЕС за Западните Балкани“.
- (60) Когато трети държави или субекти, установени в трети държави, участват в действия, които допринасят за осъществяването на проекти от общ интерес или трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, финансовата подкрепа следва да се предоставя само ако това е абсолютно необходимо за постигането на целите на тези проекти. По отношение на трансграничните проекти в областта на енергията от възобновяеми източници сътрудничеството между една или повече държави членки и трета държава (включително в рамките на Енергийната общност) следва да отговаря на условията, определени в Директива (ЕС) 2018/2001, за нуждата от физическа връзка със Съюза.
- (61) В съобщението си от 3 октомври 2017 г., озаглавено „Повишаване на ефективността на обществените поръчки в Европа и в полза на Европа“, Комисията отбелязва, че Съюзът е най-големият отворен пазар на обществени поръчки, но достъпът на дружествата на Съюза до обществените поръчки в други страни невинаги е осигурен реципрочно. Поради това бенефициерите на МСЕ следва да се възползват в пълна степен от възможностите за стратегически обществени поръчки, предлагани от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁷⁾.
- (62) Съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽²⁸⁾ МСЕ следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като например за проследяване на действията в областта на климата, като същевременно се избягва административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на МСЕ по места. Комисията следва да извършва оценки и да уведомява Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите за резултатите, за да бъде оценена ефективността и ефикасността на финансирането и неговото въздействие върху общите цели на МСЕ, и да прави всички необходими корекции.
- (63) Следва да се въведат прозрачни, подлежащи на отчетност и подходящи мерки за мониторинг и докладване, включително измерими показатели, за да се оценява и докладва относно напредъка на МСЕ към постигането на общите и специфичните цели, определени в настоящия регламент. Тези мерки следва също така да гарантират признаването на постиженията на МСЕ. Системата за докладване на качеството на изпълнението следва да гарантира, че данните за мониторинга на изпълнението на МСЕ и на неговите резултати са подходящи за задълбочен анализ на

⁽²⁵⁾ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁽²⁶⁾ Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

⁽²⁷⁾ Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

⁽²⁸⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

постигнатия напредък и срещнатите трудности и че тези данни и резултати се събират ефективно и навременно. За да се събират необходимите данни за МСЕ, на получателите на финансиране от Съюза е необходимо е да се наложат пропорционални изисквания за докладване.

- (64) МСЕ следва да се изпълнява посредством работни програми. До 15 октомври 2021 г. Комисията следва да приеме първите многогодишни работни програми, които следва да включват графика на поканиите за представяне на предложения за първите три години от изпълнението на МСЕ, техните теми и примерен бюджет, както и прогнозна рамка, обхващаща целия програмен период.
- (65) За да се осигурят еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия по отношение на определянето на специални правила за съфинансиране между частите за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници; определянето, когато е необходимо, на изискванията относно инфраструктурата, приложими за някои категории дейности в областта на инфраструктурата с двойно предназначение, и на процедурата за оценка по отношение на действията, свързани с дейности в областта на инфраструктурата с двойно предназначение; приемането на работни програми; и предоставянето на финансова подкрепа от Съюза. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁹⁾.
- (66) С цел да се адаптират, където е необходимо, използваните за мониторинг на МСЕ показатели, ориентировъчните процентни дялове на бюджетните ресурси, разпределяни за всяка специфична цел в транспортния сектор, и определенията за транспортните коридори на основната мрежа, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на изменения на части I, II и III от приложението към настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (67) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да се изградят, развият, модернизират и допълват трансевропейските мрежи в транспортния, енергийния и цифровия сектор и да се улеснява трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба на действието или неговите последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (68) Поради това Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁰⁾ и Регламент (ЕС) № 283/2014 следва да бъдат отменени. Същевременно действието на член 29 от Регламент (ЕС) № 1316/2013, с който се изменя приложението към Регламент (ЕС) № 913/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³¹⁾ по отношение на списъка на коридорите за товарен превоз, следва да бъде запазено.
- (69) С цел да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в съответните области на политиката и да се даде възможност за изпълнение от началото на МФР за периода 2021—2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратен ефект от 1 януари 2021 г.,

⁽²⁹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129).

⁽³¹⁾ Регламент (ЕС) № 913/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно европейска железопътна мрежа за конкурентоспособен товарен превоз (ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 22).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Механизъм за свързване на Европа (МСЕ) за периода на многогодишната финансова рамка (наричана по-нататък „МФР за периода 2021—2027 г.“).

С настоящия регламент се определят целите на МСЕ, неговият бюджет за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „действие“ означава всяка дейност, за която е установено, че е финансово и технически независима, която има определен срок и е необходима за изпълнението на проект;
- б) „алтернативни горива“ означава алтернативни горива за всички видове транспорт съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива 2014/94/ЕС;
- в) „бенефициер“ означава субект, притежаващ правосубектност, с който е подписано споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства;
- г) „операция за смесено финансиране“ означава действия, получаващи подкрепа от бюджета на Съюза, включително в рамките на механизми за смесено финансиране в съответствие с член 2, точка б от Финансовия регламент, при които се съчитат форми на неподлежаща на връщане подкрепа и/или финансови инструменти и/или бюджетни гаранции от бюджета на Съюза с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;
- д) „широкообхватна мрежа“ означава транспортната инфраструктура, определена в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
- е) „основна мрежа“ означава транспортната инфраструктура, определена в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
- ж) „коридори на основната мрежа“ означава инструменти, които улесняват координираното реализиране на основната мрежа, както е предвидено в глава IV от Регламент (ЕС) № 1315/2013, и са посочени в списъка в част III от приложението към настоящия регламент;
- з) „трансгранична връзка“ означава в транспортния сектор проект от общ интерес, с който се осигурява непрекъснатост на TEN-T между държави членки или между държава членка и трета държава;
- и) „липсваща връзка“ означава липсващ транспортен участък за всички видове транспорт в TEN-T или транспортен участък, осигуряващ свързването на основната или широкообхватната мрежа с коридорите на TEN-T, който възпрепятства непрекъснатостта на TEN-T или съдържа един или повече участъци със затруднения, засягащи непрекъснатостта на TEN-T;
- й) „инфраструктура с двойно предназначение“ означава инфраструктура на транспортната мрежа, която обслужва както гражданските, така и отбранителните потребности;
- к) „трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници“ означава проект, избран или допустим за избиране в рамките на споразумение за сътрудничество или друг вид споразумение между две или повече държави членки, или споразумение между една или повече държави членки и една или повече трети държави, съгласно посоченото в членове 8, 9, 11 и 13 от Директива (ЕС) 2018/2001, в областта на планирането или разгръщането на възобновяеми енергийни източници, в съответствие с критериите, посочени в част IV от приложението към настоящия регламент;

- л) „енергийната ефективност на първо място“ означава енергийната ефективност на първо място съгласно определението в член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) 2018/1999;
- м) „инфраструктура за цифрова свързаност“ означава мрежи с много голям капацитет, системи 5G, местна безжична свързаност с много високо качество и опорни мрежи, както и оперативни цифрови платформи, пряко свързани с транспортната и енергийната инфраструктура;
- н) „система 5G“ означава набор от елементи на цифровата инфраструктура, основаващи се на глобално съгласувани стандарти за технологията на мобилна и безжична комуникация, използвани за постигане на свързаност и предоставяне на услуги с добавена стойност, имащи усъвършенствани експлоатационни характеристики, например много висока скорост на пренос на данни и много голям капацитет, комуникации с ниска латентност, ултрависока надеждност или поддръжка на голям брой свързани устройства;
- о) „коридор 5G“ означава транспортен маршрут за автомобилен или железопътен транспорт или за транспорт по вътрешни водни пътища, изцяло обхванат от инфраструктура за цифрова свързаност, и по-конкретно от системи 5G, което позволява непрекъснатото предоставяне на взаимодействащи цифрови услуги, като например свързана и автоматизирана мобилност, подобни услуги за интелигентна мобилност за железопътния транспорт или цифрова свързаност по протежение на вътрешните водни пътища;
- п) „оперативни цифрови платформи, пряко свързани с транспортната и енергийната инфраструктура“ означава физически и виртуални ресурси на информационните и комуникационните технологии, които работят посредством комуникационната инфраструктура и поддържат обмена, съхранението, обработката и анализа на данни от транспортната или енергийната инфраструктура, или и двете;
- р) „проект от общ интерес“ означава проект, определен в Регламент (ЕС) № 1315/2013, или Регламент (ЕС) № 347/2013, или в член 8 от настоящия регламент;
- с) „проучвания“ означава дейностите, които са необходими, за да се подготви изпълнението на проект, като например проучвания за подготовка, картографиране, осъществимост, оценка, изпитване и утвърждаване, включително под формата на софтуер, както и всякакви други мерки за техническа помощ, включително предварителни действия за определяне и разработване на даден проект и решенията относно неговото финансиране, като проучване на определените обекти и подготовка на финансов пакет;
- т) „движещи сили на социално-икономическото развитие“ означава субекти, които предвид своята мисия, естество или местоположение са в състояние пряко или непряко да създават значителни социално-икономически ползи за гражданите, предприятията и местните общности, разположени в обкръжаващата ги територия или в тяхната област на въздействие;
- у) „трета държава“ означава държава, която не е членка на Съюза;
- ф) „мрежи с много голям капацитет“ означава мрежи с много голям капацитет, както са определени в член 2, точка 2 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- х) „работи“ означава закупуването, доставката и внедряването на компоненти, системи и услуги, включително софтуер, както и извършването на свързани с проекта развойни, строителни и инсталационни дейности, приемането на съоръженията и стартирането на даден проект.

Член 3

Цели

1. Общите цели на МСЕ са да се изграждат, развият, модернизират и завършват трансевропейските мрежи в транспортния, енергийния и цифровия сектор и да се улеснява трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници, като се имат предвид дългосрочните ангажменти за декарбонизация и целите за повишаване на европейската конкурентоспособност; интелигентният, устойчив и приобщаващ растеж; териториалното, социално и икономическо сближаване; както и достъпът до и интегрирането на вътрешния пазар, с акцент върху улесняването на полезните взаимодействия между транспортния, енергийния и цифровия сектор.
2. Специфичните цели на МСЕ са следните:
 - а) в транспортния сектор:
 - i) да допринесе за разработването на проекти от общ интерес, свързани с ефикасни, взаимосвързани и мултимодални мрежи и инфраструктура за интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност в съответствие с целите на Регламент (ЕС) № 1315/2013; и
 - ii) да адаптира части от TEN-T за двойното предназначение на транспортната инфраструктура с оглед на подобряването както на гражданската, така и на военната мобилност;

- б) в енергийния сектор:
- i) да допринесе за разработването на проекти от общ интерес, свързани с по-нататъшната интеграция на ефективен и конкурентоспособен вътрешен енергиен пазар, трансграничната и междусекторната оперативна съвместимост на енергийните мрежи, улесняването на декарбонизацията на икономиката, насърчаването на енергийната ефективност и гарантирането на сигурността на енергийните доставки; и
 - ii) да улеснява трансграничното сътрудничество в областта на енергетиката, включително енергията от възобновяеми източници;
- в) в цифровия сектор: да допринесе за разработването на проекти от общ интерес, свързани с разгръщането и достъпа до безопасни и сигурни мрежи с много голям капацитет, включително системи 5G, както и за повишаването на устойчивостта и капацитета на цифровите опорни мрежи на територията на Съюза, като ги свързва със съседни територии, а също и за цифровизацията на транспортните и енергийни мрежи.

Член 4

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на МСЕ в периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2027 г. е в размер на 33 710 000 000 евро ⁽³²⁾ по текущи цени.

В съответствие с целта на Съюза за интегриране на действия в областта на климата в секторните политики и фондовете на Съюза МСЕ, посредством включените в него действия, допринася в размер на 60 % от общия му финансов пакет за цели във връзка с климата.

2. Разпределението на сумата, посочена в параграф 1, е, както следва:

- а) 25 807 000 000 евро за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква а), от които:
 - i) 12 830 000 000 евро от функция 1(2) на МФР за периода 2021—2027 г. „Европейски стратегически инвестиции“;
 - ii) 11 286 000 000 евро, прехвърлени от Кохезионния фонд, за да бъдат изразходвани в съответствие с настоящия регламент изключително в държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд;
 - iii) 1 691 000 000 евро от функция 5(13) на МФР за периода 2021—2027 г. за специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква а), точка ii);
- б) 5 838 000 000 евро за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква б), от които 15 %, при условие за навлизане на пазара, за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници и ако бъде достигнат прагът от 15 %, Комисията увеличава този праг до 20 % в зависимост от навлизането на пазара;
- в) 2 065 000 000 евро за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква в).

3. Комисията не трябва да се отклонява от сумата, посочена в параграф 2, буква а), точка ii).

4. До 1 % от сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана за финансиране на техническа и административна помощ за изпълнението на МСЕ и конкретните насоки за всеки сектор, например подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни и технологични системи. Тази сума може да бъде използвана също и за финансиране на съпътстващи мерки в подкрепа на подготовката на проект, и по-специално за предоставяне на консултантски услуги на организаторите на проекти относно възможностите за финансиране с цел подпомагането им при структурирането на тяхното проектно финансиране.

5. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят под формата на годишни траншове за период от две или повече години.

⁽³²⁾ Финансовият пакет за МСЕ за периода 2021—2027 г. по постоянни цени за 2018 г. е в размер на 29 896 000 000 евро и е разпределен както следва: а) транспорт: 22 884 000 000 EUR, от които i) 11 384 000 000 EUR от функция 1(2) на МФР за периода 2021—2027 „Европейски стратегически инвестиции“; ii) 10 000 000 000 EUR, прехвърлени от Кохезионния фонд; iii) 1 500 000 000 EUR от функция 5(13) на МФР за периода 2021—2027 г. „Отбрана“; б) енергетика: 5 180 000 000 EUR; в) цифров сектор: 1 832 000 000 EUR.

6. В съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент, като се вземе предвид забавеното влизане в сила на настоящия регламент и за да се осигури приемственост, за ограничен период от време разходите, направени във връзка с действия, получаващи подкрепа съгласно настоящия регламент, могат да се считат за допустими, считано от 1 януари 2021 г., дори ако са направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

7. Сумата, прехвърлена от Кохезионния фонд, се използва в съответствие с настоящия регламент, като се спазва параграф 8 от настоящия член и без да се засяга член 15, параграф 2, буква в).

8. Що се отнася до сумите, прехвърлени от Кохезионния фонд, 30 % от тези суми се предоставят незабавно на конкурентни начала на всички държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, и са предназначени за финансиране на проекти за транспортна инфраструктура в съответствие с настоящия регламент, като се отдава приоритет на предоставянето на подкрепа на възможно най-голям брой трансгранични и липсващи връзки. До 31 декември 2023 г. подборът на проекти, допустими за финансиране, се съобразява с националните средства по Кохезионния фонд по отношение на 70 % от прехвърлените средства. Считано от 1 януари 2024 г. средствата, прехвърлени към МСЕ, за които не са били поети задължения във връзка с проекти за транспортна инфраструктура, се предоставят на разположение на всички държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, за финансиране на проекти за транспортна инфраструктура съгласно настоящия регламент.

9. По отношение на държавите членки, чийто брутен национален доход (БНД) на глава от населението, измерен по стандарт за покупателна способност (СПС) за периода 2015—2017 г., е по-малък от 60 % от средния БНД на глава от населението за ЕС-27, се гарантират до 31 декември 2024 г. 70 % от 70 % от сумата, която посочените държави членки са прехвърлили към МСЕ.

10. До 31 декември 2025 г. общата разпределена сума от сумата, посочена в параграф 2, буква а), точка ii) за действия в държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, не надвишава 170 % от дела на съответната държава членка в общия размер на средствата, прехвърлени от Кохезионния фонд.

11. За да бъдат подкрепени държавите членки, отговарящи на условията за финансиране от Кохезионния фонд, и които могат да срещнат затруднения при изготвянето на проекти с достатъчно висока степен на зрялост, на качество или на двете, и с достатъчно висока европейска добавена стойност от Съюза, специално внимание се отделя на техническата помощ, с която се цели укрепване на институционалния капацитет и ефикасността на публичните администрации и публичните услуги във връзка с развитието и изпълнението на проектите, изброени в настоящия регламент.

Комисията полага максимални усилия, за да даде възможност на държавите членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, да постигнат до края на периода 2021—2027 г. възможно най-висока степен на усвояване на сумата, прехвърлена към МСЕ, включително като организира допълнителни покани за представяне на предложения.

Освен това, особено внимание и подкрепа се предоставят на онези държави членки, чийто БНД на глава от населението, измерен по СПС за периода 2015—2017 г., е по-малък от 60 % от средния БНД на глава от населението за ЕС-27.

12. Сумата, прехвърлена от Кохезионния фонд, не се използва за финансиране на междусекторни работни програми или операции със смесено финансиране.

13. Средствата, отпуснати на държавите членки при условията на споделено управление, могат, по искане на съответната държава членка да бъдат прехвърлени към МСЕ при спазване на условията, определени в член 21 от регламент (ЕС) 2021/1060. Комисията изпълнява тези средства пряко, в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Финансовия регламент, или непряко, в съответствие с буква в) от посочената алинея. Тези средства се използват в полза на съответната държава членка.

14. Без да се засяга параграф 13 от настоящия член, в цифровия сектор средствата, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат, по искане на тези държави членки, да бъдат прехвърлени към МСЕ, включително с цел допълване на финансирането на допустими действия по член 9, параграф 4 от настоящия регламент в размер до 100 % от общите допустими разходи, без да се засяга принципът на съфинансиране, залегнал в член 190 от Финансовия регламент и в правилата за държавна помощ. Тези средства се използват единствено в полза на съответната държава членка.

Член 5

Трети държави, асоциирани към МСЕ

1. МСЕ е отворен за участието на следните трети държави:
 - а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на ЕИП — в съответствие с условията, определени в Споразумението за ЕИП;
 - б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и държави потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
 - в) държави в рамките на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
 - г) други трети държави, в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в програми на Съюза, при условие че споразумението:
 - i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;
 - ii) определя условията за участието в МСЕ, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните разходи по програмите;
 - iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;
 - iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси;
 - v) осигурява реципрочност при достъпа до подобни програми в третата държава, която участва в програми на Съюза.

Приносът, посочен в първа алинея, буква г), точка (ii) от настоящия член, представлява целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

2. Без да се засяга член 8 от Регламент (ЕС) № 1315/2013, третите държави, посочени в параграф 1 от настоящия член, и субектите, установени в тези държави, не могат да получават финансова помощ съгласно настоящия регламент, освен ако това е крайно необходимо за постигането на целите на даден проект от общ интерес или проект в съответствие с член 7, параграф 1 от настоящия регламент и само при условията, определени в работните програми, посочени в член 20 от настоящия регламент.

Член 6

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. МСЕ се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление от субектите, определени в член 62, параграф 1, първа алинея буква в), от Финансовия регламент.
2. МСЕ може да предоставя финансиране под формата на безвъзмездни средства и възлагане на обществени поръчки съобразно предвиденото във Финансовия регламент. МСЕ може също така да допринася за операции за смесено финансиране в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета⁽³³⁾ и дял X от Финансовия регламент. В транспортния сектор участието на Съюза в операциите за смесено финансиране не надвишава 10 % от бюджетната сума, посочена в член 4, параграф 2, буква а), точка i) от настоящия регламент. В транспортния сектор операциите за смесено финансиране може да се използват за действия, свързани с интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност, както е посочено в член 9, параграф 2, буква б) от настоящия регламент.

⁽³³⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

3. Комисията може да делегира правомощието за изпълнение на части от МСЕ на изпълнителни агенции в съответствие с член 69 от Финансовия регламент, с оглед изпълняване на изискванията за оптимално управление и ефективност на МСЕ в транспортния, енергийния и цифровия сектор.

4. Приносът към взаимен застрахователен механизъм може да покрие риска, свързан със събирането на средства, дължими от получателя, и се смята за достатъчна гаранция по Финансовия регламент. Прилага се член 33, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/695.

Член 7

Трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници

1. Трансграничните проекти в областта на енергията от възобновяеми източници допринасят за декарбонизацията, за завършването на вътрешния енергиен пазар и за повишаването на сигурността на доставките. Тези проекти се включват в споразумение за сътрудничество или друг вид споразумение между две или повече държави членки, или споразумения между една или повече държави членки и една или повече трети държави, както е посочено в членове 8, 9, 11 и 13 от Директива (ЕС) 2018/2001. Тези проекти съответстват на целите, общите критерии и процедурата, установени в част IV от приложението към настоящия регламент.

2. До 31 декември 2021 г. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 26 за установяване, без да се засягат критериите за предоставяне на средства, предвидени в член 14, на специфичните критерии за подбор и подробностите на процеса на подбор на проекти. Комисията публикува методиките за оценка на приноса на проекта към общите критерии и за извършване на анализ на разходите и ползите, както е посочено в част IV от приложението.

3. Проучванията, насочени към разработването и набелязването на трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, трябва да отговарят на условията за финансиране съгласно настоящия регламент.

4. Работи по трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници отговарят на условията за финансиране от Съюза, ако изпълняват следните допълнителни критерии:

- a) анализът на разходите и ползите на конкретния проект съгласно от част IV, точка 3 от приложението е задължителен за всички подкрепяни проекти и отчита всички приходи, произтичащи от схеми за подпомагане, извършва се по прозрачен, всеобхватен и цялостен начин и представя доказателства за наличието на значителни икономии на разходи или значителни ползи, или и двете по отношение на системната интеграция, екологичната устойчивост, сигурността на енергийните доставки или иновациите; и
- б) кандидатът демонстрира, че проектът няма да се реализира без предоставяне на безвъзмездните средства или че проектът не може да бъде икономически жизнеспособен при липсата на такива средства.

5. Размерът на безвъзмездните средства за работи е:

- a) пропорционален на икономии на разходи или ползите, посочени в част IV, точка 2, буква б) от приложението, или и на двете;
- б) не надвишава сумата, необходима за гарантиране на осъществяването или икономическата жизнеспособност на проекта; и
- в) отговаря на изискванията на член 15, параграф 3.

6. В МСЕ се предвижда възможност за координирано финансиране с благоприятната рамка за разгръщането на енергията от възобновяеми източници, посочена в член 3, параграф 5 от Директива (ЕС) 2018/2001, и за съфинансиране с механизма за финансиране на възобновяемата енергия в Съюза, посочен в член 33 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

7. Комисията редовно оценява усвояването на средства за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници по отношение на референтната сума, определена в член 4, параграф 2, буква б) от настоящия регламент. Вследствие на тази оценка, при липсата на достатъчно усвояване на средства за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, неизползваният бюджет, предвиден за тези проекти, се използва за постигане на целите на трансевропейските енергийни мрежи, посочени в член 3, параграф 2, буква б), точка i) от настоящия регламент за допустимите действия, предвидени в член 9, параграф 3, буква а) от настоящия регламент, а считано от 2024 г. може да се използва и за съфинансиране на механизма за финансиране на възобновяемата енергия в Съюза, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

8. Комисията приема акт за изпълнение, с който определя специални правила за съфинансиране между частите за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници в рамките на МСЕ и механизма за финансиране на възобновяемата енергия в Съюза по член 33 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2 от настоящия регламент.

Член 8

Проекти от общ интерес в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност

1. Проектите от общ интерес в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност са проекти, които имат важен принос за стратегическите цели на Съюза за свързаност и/или осигуряват мрежовата инфраструктура в подкрепа на цифровата трансформация на икономиката и обществото, както и на цифровия единен пазар на Съюза.

2. Проектите от общ интерес в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност трябва да отговарят на следните критерии:

- а) проектът допринася за постигането на специфичната цел, предвидена в член 3, параграф 2, буква в); и
- б) проектът използва най-добрата налична и най-подходящата технология за този конкретен проект, която предлага най-добрия баланс по отношение на капацитета на потока от данни, сигурността на предаване, устойчивостта на мрежата, киберсигурността и ефективността на разходите.

3. Проучвания, чиято цел е да се разработят и набележат проекти от общ интерес в областта на инфраструктурата за цифрова свързаност, са допустими за финансиране съгласно настоящия регламент.

4. Без да се засягат критериите за предоставяне на средства, установени в член 14, приоритетът за финансирането се определя, като се вземат предвид следните критерии:

- а) действията, допринасящи за разгръщането и достъпа до мрежи с много голям капацитет, включително системи 5G и други най-съвременни форми на свързаност, в съответствие с целите на Съюза за стратегическа свързаност в областите, в които са разположени движещите сили на социално-икономическото развитие, се степенуват по приоритет с оглед на нуждите от свързаност на тези зони и от допълнителното покритие, което се осигурява, включително за домакинствата, в съответствие с част V, точка 1 от приложението. Допустимо за финансиране е единично внедряване за нуждите на движещи сили на социално-икономическото развитие, при условие че това внедряване е икономически съразмерно и физически осъществимо;
- б) действията, допринасящи за предоставянето на местна безжична свързаност с много високо качество в местните общности, се степенуват по приоритет в съответствие с част V, точка 2 от приложението;
- в) приоритет се отдава на действия, допринасящи за разгръщането на коридори 5G по протежение на основните транспортни маршрути, включително по TEN-T, като изброените в част V, точка 3 от приложението, за да се осигури покритие по тези основни маршрути, което да осигури възможност за непрекъснатото предоставяне на взаимодействащи цифрови услуги, като се отчита тяхната социално-икономическа значимост спрямо всички понастоящем инсталирани технологични решения в ориентиран към бъдещето подход.
- г) проекти от общ интерес, които имат за цел разгръщане или значително модернизиране на трансгранични опорни мрежи, свързващи Съюза с трети държави, и засилването на връзките между електронните съобщителни мрежи на територията на Съюза, включително подводни кабели, се степенуват по приоритет в зависимост от важността на техния принос за повишаване на ефективността, устойчивостта и много високия капацитет на тези електронни съобщителни мрежи;
- д) проектите от общ интерес за разгръщане на оперативни цифрови платформи отдават приоритет на действия, основани на най-съвременни технологии, като се вземат предвид аспекти като оперативната съвместимост, киберсигурността, защитата на личните данни и повторната употреба.

ГЛАВА II

ДОПУСТИМОСТ

Член 9

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действия, които допринасят за постигането на целите, посочени в член 3, като се вземат предвид дългосрочните ангажменти за декарбонизация. Тези действия включват проучвания, работи и други съпътстващи мерки, необходими за управлението и изпълнението на МСЕ и конкретните насоки за всеки сектор. Проучванията са допустими само когато се отнасят за проекти, допустими по МСЕ.
2. Единствено следните действия са допустими за получаване на финансова подкрепа от Съюза съгласно настоящия регламент в сектора на транспорта:
 - а) действия, свързани с ефикасни, взаимосвързани, оперативно съвместими и мултимодални мрежи за развитието на железопътна, пътна, вътрешноводна и морска инфраструктура:
 - i) действия за изграждане на основната мрежа в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) № 1315/2013, включително действия, свързани с трансгранични и липсващи връзки като тези, които са включени в списъка в част III от приложението към настоящия регламент, както и градски възли, мултимодални логистични платформи, морски пристанища, вътрешноводни пристанища, железопътно-автомобилни терминали и връзки към летищата на основната мрежа, както са определени в приложение II към Регламент (ЕС) № 1315/2013; действията за изграждане на основната мрежа може да включват свързани елементи, които се намират в широкообхватната мрежа, когато това е необходимо, за да се оптимизират инвестициите, и ако са спазени условията, определени в работните програми, посочени в член 20 от настоящия регламент;
 - ii) действия, свързани с трансграничните връзки в широкообхватната мрежа в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) № 1315/2013, като изброените в част III, точка 2 от приложението към настоящия регламент, действия, посочени в част III, точка 3 от приложението към настоящия регламент, действия, свързани с проучвания за развитието на широкообхватната мрежа, и действия, свързани с морските и вътрешноводните пристанища на широкообхватната мрежа в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - iii) действия за възстановяването на липсващи регионални трансгранични железопътни връзки на TEN-T, които са били изоставени или демонтирани;
 - iv) действия за изграждане на участъци от широкообхватната мрежа в най-отдалечените региони в съответствие с глава II от Регламент (ЕС) № 1315/2013, включително действия, свързани със съответни градски възли, морски пристанища, вътрешноводни пристанища и железопътно-автомобилни терминали, връзки към летищата и мултимодални логистични платформи на широкообхватната мрежа, както са определени в приложение II към Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - v) действия в подкрепа на проекти от общ интерес за свързване на трансевропейската транспортна мрежа с инфраструктурните мрежи на съседни държави, както е определено в член 8, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - б) действия, свързани с интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, мултимодална, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност:
 - i) действия в подкрепа на морските магистрали, както е предвидено в член 21 от Регламент (ЕС) № 1315/2013, с акцент върху трансграничния морски транспорт на къси разстояния;
 - ii) действия в подкрепа на системи за телематични приложения в съответствие с член 31 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 за съответните видове транспорт, включително по-специално:
 - за железопътните линии: ERTMS;
 - за вътрешните водни пътища: речните информационни услуги (RIS);
 - за автомобилния транспорт: интелигентни транспортни системи (ИТС);
 - за морския транспорт: системи за контрол на движението на корабите и за информация (СКДКИ) и електронни морски услуги, включително обслужване на едно гише, общностни пристанищни системи и съответните митнически информационни системи;
 - за въздушния транспорт: системи за управление на въздушното движение, по-специално тези, които са резултат от изследването на управлението на въздушното движение в единното европейско небе (SESAR);

- iii) действия в подкрепа на устойчивите услуги за товарен превоз в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 и действия за намаляване на шума от товарния железопътен транспорт;
 - iv) действия в подкрепа на новите технологии и иновациите, включващи автоматизация, усъвършенствани транспортни услуги, интеграция на различни видове транспорт и инфраструктура за алтернативни горива за всички видове транспорт, в съответствие с член 33 от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - v) действия за премахване на пречките пред оперативната съвместимост, определена в член 3, буква о) от Регламент (ЕС) № 1315/2013, по-специално пречките, които имат въздействие върху коридорите/мрежите, включително действия за насърчване на увеличаването на железопътния товарен транспорт и автоматични съоръжения за смяна на междурелсието;
 - vi) действия за премахване на пречките пред оперативната съвместимост, по-специално в градските възли по смисъла на член 30 от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - vii) действия за осигуряване на безопасност и сигурност на инфраструктурата и мобилността, включително безопасност на движението по пътищата, в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - viii) действия за подобряване на устойчивостта на транспортната инфраструктура, по-специално устойчивостта спрямо изменението на климата и природните бедствия, и спрямо заплахи за киберсигурността;
 - ix) действия за подобряване на достъпа до транспортната инфраструктура за всички видове транспорт и всички ползватели, по-специално ползвателите с намалена подвижност, в съответствие с член 37 от Регламент (ЕС) № 1315/2013;
 - x) действия за подобряване на достъпността на транспортната инфраструктура и предоставянето ѝ на разположение за целите на сигурността и гражданската защита и действия за адаптиране на транспортната инфраструктура за целите на проверките по външните граници на Съюза с цел улесняване на транспортните потоци;
- v) в рамките на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква а), точка ii), и в съответствие с член 12 действия или специфични дейности в рамките на дадено действие в подкрепа на нови или съществуващи части от TEN-T, подходящи за военен транспорт, с цел адаптирането на TEN-T към изискванията за двойно предназначение на инфраструктурата.
3. Единствено следните действия са допустими за получаване на финансова подкрепа от Съюза съгласно настоящия регламент в сектора на енергетиката:
- a) действия, свързани с проекти от общ интерес, както е предвидено в член 14 от Регламент (ЕС) № 347/2013;
 - б) действия в подкрепа на трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, включително иновативни решения и съхранение на енергия от възобновяеми източници, както и тяхното планиране, както е определено в част IV от приложението, при условие че са изпълнени условията, предвидени в член 7.
4. Единствено следните действия са допустими за получаване на финансова подкрепа от Съюза съгласно настоящия регламент в цифровия сектор:
- a) действия в подкрепа на разгръщането и достъпа до мрежи с много висок капацитет, включително системи 5G, които са в състояние да предоставят гигабитова свързаност в райони, където са разположени движещи сили на социално-икономическото развитие;
 - б) действия в подкрепа на предоставянето на местна безжична свързаност с много високо качество в местните общности, която е безплатна и без дискриминационни условия;
 - в) действия за изграждане на непрекъснато покритие със системи 5G по всички основни транспортни маршрути, включително TEN-T, като действията, изброени в част V, точка 3 от приложението;
 - г) действия в подкрепа на разгръщането на нови или значителното модернизиране на съществуващи опорни мрежи, включително такива с подводни кабели, на територията на и между държавите членки и между Съюза и трети държави, като действията, изброени в част V, точка 3 от приложението, както и други действия в подкрепа на разгръщането на опорни мрежи, посочени в същата точка;
 - д) действия за изпълнение на изисквания относно инфраструктурата за цифрова свързаност, свързани с трансгранични проекти в областта на транспорта или енергетиката или подпомагане на оперативни цифрови платформи, пряко свързани с транспортната или енергийната инфраструктура, или на двете.

Член 10

Полезни взаимодействия между транспортния, енергийния и цифровия сектор

1. Действия, допринасящи едновременно за постигането на една или повече от целите в най-малко два сектора, както е предвидено в член 3, параграф 2, букви а), б) и в), са допустими за финансова подкрепа от Съюза съгласно настоящия регламент и за ползване на по-висок дял на съфинансиране в съответствие с член 15. Такива действия се осъществяват чрез работни програми, които обхващат поне два сектора и включват специфични критерии за предоставяне на средства, и се финансират с бюджетни вноски от съответните сектори.
2. Действия в транспортния, енергийния или цифровия сектор, които са допустими в съответствие с член 9, могат да включват елементи на полезно взаимодействие, свързани с някой от другите сектори, които не са свързани с допустимите действия, предвидени съответно по член 9, параграфи 2, 3 или 4, при условие че те отговарят на всички следващи изисквания:
 - а) разходите за елементите на полезно взаимодействие не надвишават 20 % от общите допустими разходи на действието;
 - б) елементите на полезно взаимодействие са свързани с транспортния, енергийния или цифровия сектор; и
 - в) елементите на полезно взаимодействие дават възможност за значително подобряване на социално-икономическите, климатичните или екологичните ползи от действието.

Член 11

Отговарящи на критериите за допустимост субекти

1. По отношение на субектите, критериите за допустимост, определени в настоящия член, се прилагат в допълнение към критериите, определени в член 197 от Финансовия регламент.
2. Следните субекти отговарят на критериите за допустимост:
 - а) правни субекти, установени във:
 - i) държава членка, включително съвместни предприятия;
 - ii) трета държава, асоциирана към МСЕ; или
 - iii) отвъдморска страна или територия;
 - б) правни субекти, създадени съгласно правото на Съюза, и ако това е предвидено в работните програми — международни организации.
3. Физически лица не отговарят на критериите за допустимост.
4. В работните програми може да се предвиди, че правни субекти, установени в трети държави, асоциирани към МСЕ в съответствие с член 5, и правни субекти, установени в Съюза, но контролирани пряко или непряко от трети държави или граждани на трети държави, или субекти, установени в трети държави, не отговарят на критериите за допустимост за участие във всички или в част от действията по специфичните цели, предвидени в член 3, параграф 2, буква в), поради надлежно обосновани съображения за сигурност. В такива случаи поканите за предложения и поканите за участие в търгове се ограничават до субектите, установени или считани за установени в държавите членки и контролирани пряко или непряко от държавите членки или от граждани на държавите членки.
5. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към МСЕ, отговарят по изключение на критериите за допустимост за получаване на финансова подкрепа от Съюза по линия на МСЕ, когато това е необходимо за постигане на целите на даден проект от общ интерес в транспортния, енергийния и цифровия сектор или на трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници.
6. За да бъдат допустими, предложенията се подават:
 - а) от една или повече държави членки; или
 - б) със съгласието на съответните държави членки, от международни организации, съвместни предприятия или от публични или частни предприятия или органи, включително регионални или местни органи.

Ако съответната държава членка не е съгласна с подаването по буква б) от първата алинея, тя съответно съобщава тази информация.

Държава членка може да реши, че за определена работна програма или определени категории приложения могат да бъдат представяни предложения без нейното съгласие. В такъв случай, при поискване от съответната държава членка, това се посочва в съответната работна програма и в поканите за такива предложения.

Член 12

Специфични правила за допустимост във връзка с действия, свързани с адаптирането на TEN-T към двойно предназначение за граждански и отбранителни цели

1. Действия, допринасящи за адаптирането на основната мрежа или широкообхватната мрежа TEN-T, както е определено в Регламент (ЕС) № 1315/2013, с цел да се даде възможност за двойно предназначение на инфраструктурата за граждански и отбранителни цели, са предмет на следните допълнителни правила за допустимост:

- а) предложенията се представят от една или повече държави членки или, със съгласието на съответната държава членка, от правни субекти, установени в държавите членки;
- б) действията се отнасят до участъци или възли, определени от държавите членки в приложенията към „Военните изисквания за военна мобилност в рамките на ЕС и извън него“, приети от Съвета на 20 ноември 2018 г., или всеки следващ списък, приет след това, и до всеки друг индикативен списък с приоритетни проекти, които са набелязани от държавите членки в съответствие с плана за действие за военната мобилност;
- в) действията могат да се отнасят както до модернизирането на съществуващи инфраструктурни компоненти, така и до изграждането на нови инфраструктурни компоненти, като се вземат предвид изискванията относно инфраструктурата, посочени в параграф 2 от настоящия член;
- г) допустими са действия, с които се изпълнява ниво на изискване относно инфраструктурата, което надхвърля нивото, изисквано за двойното предназначение; тези разходи обаче са допустими само до ниво на разходите, съответстващо на нивото, изисквано за двойното предназначение; не са допустими действия, свързани с инфраструктура, използвана изключително за военни цели;
- д) действията по настоящия член се финансират само от сумата по член 4, параграф 2, буква а), точка iii) от настоящия регламент.

2. Комисията приема акт за изпълнение, с който определя, когато е необходимо, изискванията относно инфраструктурата, приложими за някои категории дейности в областта на инфраструктурата с двойно предназначение, и процедурата за оценка по отношение на действията, свързани с дейности в областта на инфраструктурата с двойно предназначение. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2.

3. След като извърши посочената в член 23, параграф 2 междинна оценка на МСЕ, Комисията може да предложи на бюджетния орган да прехвърли средствата, за които не са поети ангажименти, от член 4, параграф 2, буква а), точка iii) към член 4, параграф 2, буква а), точка i).

ГЛАВА III

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Член 13

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по МСЕ се предоставят и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 14

Критерии за предоставяне на средства

1. В работните програми, посочени в член 20, и в поканите за представяне на предложения се определят прозрачни критерии за предоставяне на средства, като се вземат под внимание, доколкото е приложимо, единствено следните елементи:
 - а) икономическото, социалното и екологичното въздействие, включително въздействието върху климата (ползи и разходи за целия жизнен цикъл на проектите), надеждност, изчерпателност и прозрачност на анализа;
 - б) аспектите на иновативността и цифровизацията, безопасността, оперативната съвместимост и достъпността, включително за лицата с намалена подвижност;
 - в) трансграничното измерение, интеграцията на мрежите и териториалната достъпност, включително за европейските острови и най-отдалечените региони;
 - г) добавена стойност на Съюза;
 - д) полезните взаимодействия между транспортния, енергийния и цифровия сектор;
 - е) степента на развитие на действието с оглед на разработването на проекта;
 - ж) надеждността на предложената стратегия за поддържане на проекта след приключване;
 - з) надеждността на предложения план за изпълнение;
 - и) катализиращият ефект на финансовата подкрепа от Съюза върху инвестициите;
 - й) необходимостта от преодоляване на финансови пречки, напр. тези, които са последица от недостатъчна търговска жизнеспособност, високи първоначални разходи или липса на пазарно финансиране;
 - к) потенциалът за двойното предназначение в контекста на военната мобилност;
 - л) съгласуваността с плановете в областта на енергетиката и климата на равнище на Съюза и на национално равнище, включително с принципа „енергийната ефективност на първо място“.
2. При оценката на предложенията спрямо критериите за предоставяне на средства се взема предвид, когато е уместно, устойчивостта спрямо неблагоприятните въздействия на изменението на климата посредством оценка на уязвимостта по отношение на климата и оценка на риска, включително съответните мерки за адаптиране.
3. Оценката на предложенията спрямо критериите за предоставяне на средства трябва да гарантира, че когато е приложимо — както е посочено в работните програми — действията, подкрепяни от МСЕ, включващи технология за позициониране, навигация и определяне на времето (PNT), са технически съвместими с програмите EGNOS и „Галилео“ и с програмата „Коперник“.
4. При действия, свързани с транспортния сектор оценката на предложения спрямо критериите за предоставяне на средства трябва да гарантира, когато е приложимо, че предложените действия са в съответствие с работните плановете и актовете за изпълнение относно коридорите съгласно член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 и отчитат консултативното становище на отговорния европейски координатор съгласно член 45, параграф 8 от същия регламент. При оценката също така се отчита и дали има рискове изпълнението на действията, финансирани по линия на МСЕ, да доведе до нарушаване на товаро- и пътничкопотоците в участъка на линията, обхванат от проекта, и дали са взети мерки за ограничаването на тези рискове.
5. При действия във връзка с трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници критериите за предоставяне на средства отчитат условията, определени в член 7, параграф 4.
6. При действия във връзка с проекти от общ интерес в областта на цифровата свързаност критериите за предоставяне на средства, определени в работните програми и поканите за представяне на предложения, отчитат критериите, определени в член 8, параграф 4.

Член 15

Процентни дялове на съфинансирането

1. За проучвания дялът на финансовата подкрепа от Съюза не надвишава 50 % от общите допустими разходи. За проучвания, финансирани със средства, прехвърлени от Кохезионния фонд, максималните процентни дялове на съфинансирането се равняват на приложимите за Кохезионния фонд, както е посочено в параграф 2, буква в).

2. За работи в транспортния сектор се прилагат следните максимални процентни дялове на съфинансиране:
- a) за работи, свързани със специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква а), точка i), размерът на финансовата подкрепа от Съюза не надвишава 30 % от общите допустими разходи; максималният процентен дял на съфинансиране обаче може да бъде увеличен до най-много 50 % за действията:
 - i) свързани с трансграничните връзки при условията, посочени в буква д) от настоящия параграф;
 - ii) в подкрепа на системи с телематични приложения;
 - iii) в подкрепа на вътрешните водни пътища или оперативната съвместимост на железопътния транспорт;
 - iv) в подкрепа на новите технологии и иновации;
 - v) в подкрепа на подобрения на инфраструктурата за целите на безопасността; и
 - vi) за адаптиране на транспортната инфраструктура за целите на проверките по външните граници на Съюза в съответствие с приложимото право на Съюза;
 - б) за работи, свързани със специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква а), точка ii), размерът на финансовата подкрепа от Съюза не надвишава 50 % от общите допустими разходи; процентните дялове на съфинансирането обаче може да бъдат увеличени най-много до 85 %, ако необходимите ресурси са прехвърлени към МСЕ съгласно член 4, параграф 13;
 - в) по отношение на средствата, прехвърлени от Кохезионния фонд, максималните процентни дялове на съфинансирането не надвишават 85 % от общия размер на допустимите разходи;
 - г) по отношение на сумите от функцията „Европейски стратегически инвестиции“ в размер на 1 559 800 000 евро, както е посочено в част II, първи параграф, първо тире от приложението, за завършване на липсващите големи трансгранични железопътни връзки между държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд, максималните процентни дялове на съфинансиране не надвишават 85 % от общия размер на допустимите разходи;
 - д) по отношение на действия, свързани с трансграничните връзки, увеличените максимални процентни дялове на съфинансиране, предвидени в букви а) и в) и г) от настоящия параграф, може да се прилагат единствено за действия, предвиждащи висока степен на интеграция при планирането и изпълнението на действието за целите на критерия за отпускане на средства, посочен в член 14, параграф 1, буква в), например чрез установяването на единно проектно дружество, съвместна управленска структура, двустранна правна рамка или чрез акт за изпълнение съгласно член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013; освен това процентният дял на съфинансиране, приложим за проекти, изпълнявани от структури за интегрирано управление, включително съвместни предприятия, в съответствие с член 11, параграф 2, буква а), може да бъде увеличен с 5 %.
3. За работи в енергийния сектор се прилагат следните максимални процентни дялове на съфинансиране:
- a) за работи, свързани със специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква б), размерът на финансовата подкрепа от Съюза не надвишава 50 % от общите допустими разходи;
 - б) процентните дялове на съфинансиране може да бъдат увеличени най-много до 75 % от общите допустими разходи за действия, които допринасят за разработването на проекти от общ интерес, за които въз основа на данните, посочени в член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 347/2013, се счита, че осигуряват висока степен на сигурност на доставките на регионално равнище или в рамките на целия Съюз, засилват солидарността в Съюза или предлагат особено иновативни решения.
4. За работи в цифровия сектор се прилагат следните максимални процентни дялове на съфинансиране: за работи, свързани със специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква в), размерът на финансовата подкрепа от Съюза не надвишава 30 % от общите допустими разходи.

Дяловете на съфинансиране може да бъдат увеличени:

- a) до 50 % за действия със значително трансгранично измерение, като например непрекъснато покритие със системи 5G по основните транспортни маршрути или разгръщане на опорни мрежи между държавите членки и между Съюза и трети държави; и
- б) до 75 % за действия за осъществяване на гигабитова свързаност на движещите сили на социално-икономическото развитие.

Действията за осигуряването на местна безжична свързаност в местните общности, които се изпълняват чрез предоставяне на безвъзмездни средства с ниска стойност, може да се финансират с финансова подкрепа от Съюза в размер до 100 % от допустимите разходи, без да се засяга принципът за съфинансиране.

5. Максималният процентен дял на съфинансиране, приложим за действия, посочени в член 10, параграф 1, е най-високият максимален процентен дял на съфинансиране, приложим за съответните сектори. Освен това процентният дял на съфинансиране, приложим за тези действия, може да бъде увеличен с 10 %.
6. По отношение на работите, предприети в най-отдалечените региони във всеки сектор - транспортен, енергиен и цифров, се прилага специфичен максимален процентен дял на съфинансиране от 70 %.

Член 16

Допустими разходи

В допълнение към критериите, предвидени в член 186 от Финансовия регламент, се прилагат и следните критерии за допустимост на разходите:

- а) допустими са само разходи, направени в държавите членки, освен в случаите, когато даден проект от общ интерес или трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници включва територията на една или повече трети държави, както е посочено в член 5 или член 11, параграф 4 от настоящия регламент, или международни води и когато действието е необходимо за постигането на целите на съответния проект;
- б) разходите за оборудване, съоръжения и инфраструктура, които бенефициерът счита за капиталов разход, са допустими разходи до пълния им размер;
- в) разходите, свързани с покупката на земя, не са допустими разходи, с изключение на средствата, прехвърлени от Кохезионния фонд в транспортния сектор в съответствие с член 64 от Регламент (ЕС) 2021/1060;
- г) допустимите разходи не включват данък добавена стойност.

Член 17

Съчетаване на безвъзмездни средства с други източници на финансиране

1. Безвъзмездни средства могат да се използват в съчетание с финансиране от Европейската инвестиционна банка или националните насърчителни банки, или други институции за финансиране на развитието или публични финансови институции, както и от финансови институции и инвеститори от частния сектор, включително чрез публично-частни партньорства.
2. Използването на безвъзмездните средства, посочени в параграф 1, може да се осъществява чрез специални покани за представяне на предложения.

Член 18

Намаляване или прекратяване на финансирането с безвъзмездни средства

1. В допълнение към основанията, посочени в член 131, параграф 4 от Финансовия регламент, размерът на безвъзмездните средства може – освен в надлежно обосновани случаи – да бъде намален на следните основания:
 - а) за проучвания – действието не е започнало в срок от една година от началната дата, посочена в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства;
 - б) за работи – действието не е започнало в срок от две години от началната дата, посочена в споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства;
 - в) след преглед на напредъка по действието е установено, че при изпълнението му са допуснати толкова големи закъснения, че е вероятно целите му да не бъдат постигнати.
2. Споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства може да бъде изменено или прекратено на основанията, посочени в параграф 1.
3. Преди да бъде взето решение за намаляване или прекратяване на финансирането с безвъзмездни средства, случаят се разглежда всеобхватно и на засегнатите бенефициери се дава възможност да представят своите становища в разумни срокове.

4. Бюджетните кредити за поети задължения, налични в резултат на прилагането на параграфи 1 или 2 от настоящия член, се разпределят за други работни програми, предложени в рамките на съответния финансов пакет, предвиден в член 4, параграф 2.

Член 19

Кумулативно и алтернативно финансиране

1. Действие, финансирано по МСЕ, може да получава финансиране и по други програми на Съюза, включително от фондове със споделено управление, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за предоставеното от нея финансиране на действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчислява пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за предоставяне на подкрепа.

2. Знакът „Печат за високи постижения“ се присъжда за действия, които отговарят на следните кумулативни условия:

- а) действията са били оценени в покана за представяне на предложения по линия на МСЕ;
- б) действията отговарят на минималните изисквания за качество съгласно тази покана за представяне на предложения;
- в) действията не могат да бъдат финансирани по тази покана за представяне на предложения поради бюджетни ограничения.

За действия, на които е било присъден знак „Печат за високи постижения“, в съответствие с първа алинея, следва да е възможно да получават подкрепа от ЕФРР в съответствие с член 67, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 или от или от Кохезионния фонд, без по-нататъшна оценка и при условие че тези действия са в съответствие с целите и правилата на съответния фонд.

ГЛАВА IV

ПРОГРАМИРАНЕ, МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 20

Работни програми

1. МСЕ се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент.

2. С цел осигуряване на прозрачност и предвидимост и с цел повишаване на качеството на проектите Комисията приема до 15 октомври 2021 г. първите многогодишни работни програми. Тези първи многогодишни работни програми включват графика на поканите за представяне на предложения за първите три години от изпълнението на МСЕ, техните теми и примерен бюджет, както и прогнозна рамка, обхващаща целия програмен период.

3. Работните програми се приемат от Комисията посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2.

4. При приемането на работните програми в енергийния сектор Комисията отделя особено внимание на проектите от общ интерес и свързаните с тях действия, насочени към по-нататъшното интегриране на вътрешния енергиен пазар, прекратяването на енергийната изолираност и премахването на участъците със затруднения в електроенергийните междусистемни връзки, с акцент върху проектите, допринасящи за постигането на целта за междусистемна свързаност от най-малко 10 % до 2020 г. и 15 % до 2030 г., и проектите, допринасящи за синхронизирането на електроенергийните системи с мрежите на Съюза.

5. В съответствие с член 200, параграф 2 от Финансовия регламент отговорният разпоредител с бюджетни кредити може, ако е целесъобразно, да организира процедурата за подбор в два етапа, както следва:
- заявителите подават опростено досие, съдържащо сравнително кратка информация, с цел да се извърши предварителен подбор на проектите въз основа на ограничен набор от критерии;
 - след като първият етап приключи, предварително избраните на този етап заявители подават пълно досие.

Член 21

Предоставяне на финансова подкрепа от Съюза

- След всяка покана за представяне на предложения, основаваща се на работните програми, посочени в член 20, Комисията приема акт за изпълнение, в който се посочват размерът на финансовата подкрепа, която да бъде предоставена за избраните проекти или за части от тях, и условията и методите за тяхното изпълнение. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 24, параграф 2.
- По време на изпълнението на споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства Комисията информира бенефициерите и съответните държави членки относно промени в размера на безвъзмездните средства и окончателните изплатени суми.
- Бенефициерите представят докладите, както са определени в съответните споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, без предварително одобрение от страна на държавите членки. Комисията предоставя на държавите членки достъп до докладите относно действията, предприети на тяхна територия.

Член 22

Мониторинг и докладване

- Показателите във връзка с докладването относно напредъка на МСЕ към постигане на общите и специфичните цели, определени в член 3, се съдържат в част I от приложението.
- За да се гарантира ефикасната оценка на напредъка на МСЕ към постигане на неговите цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 за изменение на част I от приложението по отношение на показателите, когато прецени за необходимо, както и за допълване на настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка.
- Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението осигурява ефикасното, ефективно и навременно събиране на данни за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите от МСЕ, и гарантира, че данните са подходящи за задълбочен анализ на постигнатия напредък, включително за проследяване на действията в областта на климата. За тази цел на получателите на средства от Съюза и когато е целесъобразно - на държавите членки, се налагат пропорционални изисквания за докладване.
- Комисията усъвършенства специалния интернет сайт, като публикува в реално време карта на проектите в процес на изпълнение, заедно със съответната информация, включително оценки на въздействието, стойност, бенефициер, изпълняващ субект и актуално състояние на проекта. Комисията също така представя доклади за напредъка на всеки две години. Тези доклади за напредъка съдържат информация относно изпълнението на МСЕ в съответствие с общите и специфичните цели, предвидени в член 3, като се изяснява дали различните сектори следват графика и тези цели, дали общият размер на бюджетните задължения е в съответствие с общата отпусната сума, дали текущите проекти са достигнали достатъчно равнище на завършеност и дали все още са осъществими и годни за изпълнение.

Член 23

Оценка

- Оценки се провеждат своевременно, за да може резултатите от тях да се използват в процеса на вземане на решения.

2. Междинна оценка на МСЕ се извършва след като за изпълнението на МСЕ се натрупа достатъчно информация, но не по-късно от четири години след началото на изпълнението му.
3. В края на изпълнението на МСЕ, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията извършва окончателна оценка на МСЕ.
4. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите заключенията от оценките и своите коментари.

Член 24

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Координационния комитет за МСЕ, който може да заседава в различни състави в зависимост от темата. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 25

Делегирани актове

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 за допълване на настоящия регламент чрез:
 - а) установяване на рамка за мониторинг и оценка въз основа на показателите, съдържащи се в част I от приложението;
 - б) установяване на правила относно подбора на трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници в допълнение към тези в част IV от приложението и съставяне и актуализиране на списък с избрани трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници.
2. При спазване на член 172, втора алинея от ДФЕС, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 от настоящия регламент с цел:
 - а) да изменя част III от приложението относно определението за транспортните коридори на основната мрежа и предварително набелязаните участъци на широкообхватната мрежа;
 - б) да изменя част V от приложението относно набелязването на проекти от общ интерес в областта на цифровата свързаност.

Член 26

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 22, параграф 2 и член 25, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 2, член 22, параграф 2 и член 25, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме даден делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 2, член 22, параграф 2 и член 25, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 27

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на МСЕ, на действията предприети по МСЕ, и на получените резултати. Финансовите ресурси, разпределени на МСЕ, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.
3. Прозрачността и провеждането на обществени консултации се гарантират в съответствие с приложимото право на Съюза и приложимото национално право.

Член 28

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в МСЕ въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

ГЛАВА V

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Отмяна и преходни разпоредби

1. Регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 се отменят.
2. Без да се засяга параграф 1, настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действия, предприети съгласно Регламент (ЕС) № 1316/2013, който продължава да се прилага за тези действия до тяхното приключване.
3. Финансовият пакет за МСЕ може да покрива и разходите за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между МСЕ и мерките, приети съгласно Регламент (ЕС) № 1316/2013.
4. Ако е необходимо, в бюджета на Съюза могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 4, параграф 5, с цел да бъде възможно управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г., в съответствие с настоящия регламент.

*Член 30***Влизане в сила**

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на 7 юли 2021 година.

За Европейския парламент

Председател

D. M. SASSOLI

За Съвета

Председател

A. LOGAR

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЧАСТ I

ПОКАЗАТЕЛИ

МСЕ ще бъде проследяван отблизо въз основа на набор от показатели, предназначени за измерване на степента на постигане на общите и специфичните му цели и с оглед на намаляването на административната тежест и административните разходи. За целта ще бъдат събирани данни по отношение на следния набор от ключови показатели:

Сектори	Специфични цели	Ключови показатели
Транспорт	Ефикасни, взаимосвързани и мултимодални мрежи и инфраструктура за интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност	Брой трансгранични и липсващи връзки, по които са предприети действия с подкрепата на МСЕ (включително действия, свързани с градски възли, регионални трансгранични железопътни връзки, мултимодални логистични платформи, морски пристанища, вътрешноводни пристанища, връзки с летища и железопътно-автомобилни терминали на основната мрежа и широкообхватната мрежа на TEN-T)
		Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за цифровизацията на транспорта, по-специално посредством внедряването на ERTMS, речни информационни услуги, ИТС, VTМIS/електронни морски услуги и SESAR
		Брой пунктове за доставка на алтернативни горива, построени или модернизирани с подкрепата на МСЕ
		Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за безопасността на транспорта
		Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за достъпност на транспорта за лица с намалена подвижност
		Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за намаляване на шума от товарния железопътен транспорт
	Адаптиране за двойното предназначение на транспортната инфраструктура	Брой компоненти на транспортната инфраструктура, адаптирани към изискванията за двойното предназначение
Енергетика	Принос към взаимната свързаност и интегрирането на пазарите	Брой подкрепени от МСЕ действия, даващи принос по проекти за свързване на мрежите на държавите членки и за премахване на вътрешните ограничения
		Брой подкрепени от МСЕ действия, даващи принос по проекти за осигуряване на устойчивост на газовата мрежа
	Сигурност на доставките	Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за прехода към по-интелигентни и цифровизирани мрежи и за увеличаване на капацитета за съхранение на енергия
		Брой подкрепени от МСЕ действия, даващи принос по проекти за създаване на условия за засилено навлизане на енергията от възобновяеми източници в енергийните системи
	Устойчиво развитие чрез създаване на възможности за декарбонизация	Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за трансграничното сътрудничество в областта на енергията от възобновяеми източници

Цифрови технологии	Принос за внедряването на инфраструктура за цифрова свързаност в целия Съюз	Нови връзки към мрежи с много голям капацитет за движещите сили на социално-икономическото развитие и връзки с много високо качество за местните общности
		Брой подкрепени от МСЕ действия, създаващи условия за 5G покритие по протежението на основни транспортни маршрути
		Брой подкрепени от МСЕ действия, създаващи условия за нови връзки към мрежи с много голям капацитет
		Брой подкрепени от МСЕ действия, допринасящи за цифровизацията на енергийния и транспортния сектор

ЧАСТ II

ОРИЕНТИРОВЪЧНИ ПРОЦЕНТНИ ДЯЛОВЕ ЗА ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР

Бюджетните средства, посочени в член 4, параграф 2, буква а), точка i), се разпределят, както следва:

- 60 % за действията, посочени в член 9, параграф 2, буква а): „Действия, свързани с ефикасни, взаимосвързани, оперативно съвместими и мултимодални мрежи“, от които 1 559 800 000 евро ⁽¹⁾ да бъдат разпределени приоритетно и на конкурентни начала за завършване на липсващите големи трансгранични железопътни връзки между държави членки, които отговарят на условията за финансиране от Кохезионния фонд;
- 40 % за действията, посочени в член 9, параграф 2, буква б): „Действия, свързани с интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, мултимодална, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност“.

Бюджетните средства, посочени в член 4, параграф 2, буква а), точка ii), се разпределят, както следва:

- 85 % за действията, посочени в член 9, параграф 2, буква а): „Действия, свързани с ефикасни, взаимосвързани, оперативно съвместими и мултимодални мрежи“;
- 15 % за действията, посочени в член 9, параграф 2, буква б): „Действия, свързани с интелигентна, оперативно съвместима, устойчива, мултимодална, приобщаваща, достъпна, безопасна и сигурна мобилност“.

При действията, посочени в член 9, параграф 2, буква а), 85 % от бюджетните средства следва да бъдат разпределени за действия по основната мрежа, а 15 % – за действия по широкообхватната мрежа.

ЧАСТ III

ТРАНСПОРТНИ КОРИДОРИ НА ОСНОВНАТА МРЕЖА И ТРАНСГРАНИЧНИ ВРЪЗКИ В ШИРОКООБХВАТНАТА МРЕЖА

1. Коридори на основната мрежа и примерен списък на предварително набелязани трансгранични връзки и липсващи връзки

Коридор на основната мрежа „Атлантически“	
Направления	Хихон – Леон – Валядолид Ла Коруня – Виго – Оренсе – Леон Сарагоса – Памплона/Логроньо – Билбао Тенерифе/Гран Канария – Уелва/Сан Лукар де Барамеда – Севиля – Кордоба Алхесирас – Бобадия – Мадрид Синеш/Лисабон – Мадрид – Валядолид Лисабон – Авейру – Лейшоис/Порто – р. Дуеро Шанън Фойнс/Дъблин/Корк – Хавър – Руан – Париж

⁽¹⁾ 1 384 000 000 EUR по цени от 2018 г.

	Авейру – Валядолид – Витория-Гастейс – Бергара – Билбао/Бордо – Тулуза/Тур – Париж – Мец – Манхайм/Страсбург Шанън Фойнс/Дъблин/Корк – Сен Назер – Нант – Тур – Дижон	
Трансгранични връзки	Евора – Мерида	Железопътни
	Витория-Гастейс – Сан Себастиан – Байон – Бордо	
	Авейру – Саламанка	
	р. Дуеро (плавателен коридор Дуеро)	Вътрешноводна
Липсващи връзки	Линии на Иберийския полуостров, съвместими с междурелсие, различно от стандарта на УИС	Железопътни
Коридор на основната мрежа „Балтийско-адриатически“		
Направления	Гдиня – Гданск – Катовице/Славков Гданск – Варшава – Катовице/Краков Катовице – Острава – Бърно – Виена Шчечин/Швиноуйшче – Познан – Вроцлав – Острава Катовице – Белско Бяла – Жилина – Братислава – Виена Виена – Грац – Вилах – Удине – Триест Удине – Венеция – Падуа – Болоня – Равена – Анкона Грац – Марибор – Любляна – Копер/Триест	
Трансгранични връзки	Катовице/Ополе – Острава – Бърно Катовице – Жилина Братислава – Виена Грац – Марибор Венеция – Триест – Дивача – Любляна	Железопътни
	Катовице – Жилина Бърно – Виена	Автомобилни
Липсващи връзки	Глогниц – Мюрццушлаг: базов тунел „Земеринг“ Грац – Клагенфурт: железопътна линия и тунел „Коралм“ Копер – Дивача	Железопътни
Коридор на основната мрежа „Средиземноморски“		
Направления	Алхесирас – Бобадия – Мадрид – Сарагоса – Тарагона Мадрид – Валенсия – Сагунт – Теруел – Сарагоса Севиля – Бобадия – Мурсия Картахена – Мурсия – Валенсия – Тарагона/Палма де Майорка – Барселона Тарагона – Барселона – Перпинян – Нарбон – Тулуза/Марсилия – Генуа/Лион – Специя/Торино – Новара – Милано – Болоня/Верона – Падуа – Венеция – Равена/Триест/ Копер – Любляна – Будапеща Любляна/Риека – Загреб – Будапеща – границата с Украйна	
Трансгранични връзки	Барселона – Перпинян	Железопътни
	Лион – Торино: базов тунел и подходни пътища	
	Ница – Вентимиля	
	Венеция – Триест – Дивача – Любляна	
	Любляна – Загреб	
	Загреб – Будапеща	

	Будапеща – Мишколц – границата с Украйна	
	Лендава – Летение	Автомобилни
	Вашарошнамени – границата с Украйна	
Липсващи връзки	Алмерия – Мурсия	Железопътни
	Линии на Иберийския полуостров, съвместими с междурелсие, различно от стандарта на UIC	
	Перпинян – Монпелие	
	Копер – Дивача	
	Риека – Загреб	
	Милано – Кремона – Мантуа – Порто Леванте/Венеция – Равена/Триест	Вътрешноводна
Коридор на основната мрежа „Северноморско-балтийски“		
Направления	Люлео – Хелзинки – Талин – Рига Вентспилс – Рига Рига – Каунас Клайпеда – Каунас – Вилнюс Каунас – Варшава Границата с Беларус – Варшава – Лодз/Познан – Франкфурт (Одер) – Берлин – Хамбург – Кил Лодз – Катовице/Вроцлав Границата с Украйна – Ржешов – Катовице – Вроцлав – Фалкенберг – Магдебург Шчечин/Швиноуйшче – Берлин – Магдебург – Брауншвайг – ХанOVER ХанOVER – Бремен – Бремерхафен/Вилхелмсхафен ХанOVER – Оснабрюк – Хенгело – Алмело – Девентер – Утрехт Утрехт – Амстердам Утрехт – Ротердам – Антверпен ХанOVER/Оснабрюк – Кьолн – Антверпен	
Трансгранични връзки	Талин – Рига – Каунас – Варшава: „Рейл Балтика“ – нова железопътна линия, напълно оперативно съвместима с междурелсие по стандартите на UIC	Железопътна
	Швиноуйшче/Шчечин – Берлин	Железопътна и вътрешноводна
	Транспортен коридор „Виа Балтика“: Естония – Латвия – Литва – Полша	Автомобилна
Липсващи връзки	Каунас – Вилнюс: нова железопътна линия, напълно оперативно съвместима с междурелсие по стандартите на UIC, част от „Рейл Балтика“	Железопътни
	Варшава/Идзиковице – Познан/Вроцлав, включително връзка към планирания централен транспортен възел	
	Канал Северно-Балтийско море	Вътрешноводни
	Берлин – Магдебург – ХанOVER; Мителландканал; канали в Западна Германия	
	Рейн, Вал	
	Нордзеканал, Ейсел, Твентеканал	
Коридор на основната мрежа „Северноморско-средиземноморски“		
Направления	Границата с Обединеното кралство – Дъблин – Шанън Фойнс/Корк Шанън Фойнс/Дъблин/Корк – Хавър/Кале/Дюнкерк/Зеебрюге/Тернеузен/Гент/Антверпен/ Ротердам/Амстердам Границата с Обединеното кралство – Лил – Брюксел Амстердам – Ротердам – Антверпен – Брюксел – Люксембург	

	Люксембург – Мец – Дижон – Макон – Лион – Марсилия Люксембург – Мец – Страсбург – Базел Антверпен/Зеебрюге – Гент – Кале/Дюнкерк/Лил – Париж – Руан – Хавър	
Трансгранични връзки	Брюксел – Люксембург – Страсбург	Железопътна
	Тернхойзен – Гент	Вътрешноводни
	Мрежа Сена – Шелда и свързаните с нея речни басейни на Сена, Шелда и Маас	
	Коридор Рейн – Шелда	
Липсващи връзки	Канал „Албер“ и канал Бохолт – Херенталс	Вътрешноводна
Коридор на основната мрежа „Ориент/източносредиземноморски“		
Направления	Хамбург – Берлин Росток – Берлин – Дрезден Бремерхафен/Вилхелмсхафен – Магдебург – Дрезден Дрезден – Усти над Лабем – Мелник/Прага – Лиса над Лабем/Поржичани – Колин Колин – Пардубице – Бърно – Виена/Братислава – Будапеща – Арад – Тимишоара – Крайова – Калафат – Видин – София София – границата със Сърбия/Северна Македония София – Пловдив – Бургас/границата с Турция Границата с Турция – Александруполи – Кавала – Солун – Янина – Какавя/Игуменица Границата със Северна Македония – Солун София – Солун – Атина – Пирея/Иконио – Ираклион – Лемесос (Василико) – Никозия/Ларнака Атина – Патра/Игуменица	
Трансгранични връзки	Дрезден – Прага/Колин	Железопътни
	Виена/Братислава – Будапеща	
	Бекешчаба – Арад – Тимишоара	
	Крайова – Калафат – Видин – София – Солун	
	София – границата със Сърбия/границата със Северна Македония	
	Границата с Турция – Александруполи	
	Границата със Северна Македония – Солун	
	Янина – Какавя (границата с Албания)	Автомобилни
	Дробета Турну Северин/Крайова – Видин – Монтана	
	София – границата със Сърбия	
Хамбург – Дрезден – Прага – Пардубице	Вътрешноводна	
Липсващи връзки	Игуменица – Янина Прага – Бърно Солун – Кавала – Александруполи Тимишоара – Крайова	Железопътни
Коридор на основната мрежа „Рейнско-алпийски“		
Направления	Генуа – Милано – Лугано – Базел Генуа – Новара – Бриг – Берн – Базел – Карлсруе – Манхайм – Майнц – Кобленц – Кьолн Кьолн – Дюселдорф – Дуисбург – Неймеген/Арнем – Утрехт – Амстердам	

	Неймеген – Ротердам – Влсинген Кьолн – Лиеж – Брюксел – Гент Лиеж – Антверпен – Гент – Зебрюге		
Трансгранични връзки	Зевенар – Емерих – Оберхаузен	Железопътни	
	Карлсруе – Базел		
	Милано/Новара – границата с Швейцария		
	Базел – Антверпен/Ротердам – Амстердам	Вътрешноводна	
Липсващи връзки	Генуа – Тортона/ Нови Лигуре	Железопътни	
	Зебрюге – Гент		
Коридор на основната мрежа „Рейнско-дунавски“			
Направления	Страсбург – Щутгарт – Мюнхен – Велс/Линц Страсбург – Манхайм – Франкфурт (Майн)– Вюрцбург – Нюрнберг – Регенсбург – Пасау – Велс/Линц Мюнхен/Нюрнберг – Прага – Острава/Пршеров – Жилина – Кошице – границата с Украйна Велс/Линц – Виена – Братислава – Будапеща – Вуковар Виена/Братислава – Будапеща – Арад – Моравица/Брашов/Крайова – Букурещ – Гюргево/ Констанца – Сулина		
Трансгранични връзки	Мюнхен – Прага	Железопътни	
	Нюрнберг – Пилзен		
	Мюнхен – Мюлдорф – Фрайласинг – Залцбург		
	Страсбург – Кел – Апенвайер		
	Хранице – Жилина		
	Кошице – границата с Украйна		
	Виена – Братислава/Будапеща	Вътрешноводна	
	Братислава – Будапеща		
	Бекешчаба – Арад – Тимишоара – границата със Сърбия		
	Букурещ – Гюргево – Русе		
	Дунав (Келхайм – Констанца/Мидия/Сулина) и свързаните с тях речни басейни на Вах, Сава и Тиса		
	Злин – Жилина		Автомобилна
	Тимишоара – границата със Сърбия		
Липсващи връзки	Щутгарт – Улм	Железопътни	
	Залцбург – Линц		
	Крайова – Букурещ		
	Арад – Сигишоара – Брашов – Предял		
Коридор на основната мрежа „Скандинавско-средиземноморски“			
Направления	Границата с Русия – Хамина/Котка – Хелзинки – Турку/Нантали – Стокхолм – Йорребру (Халсбер)/Линшьопинг – Малмьо Нарвик/Оулу – Люлео – Юмео – Стокхолм/Йорребру (Халсбер) Осло – Гьотеборг – Малмьо – Трелебор Малмьо – Копенхаген – Фредерисия – Орхус – Олбор – Хирцхалс/ Фредриксхаун Копенхаген – Колинг/Любек – Хамбург – ХанOVER Бремерхафен – Бремен – ХанOVER – Нюрнберг		

	Росток – Берлин – Хале/Лайпциг – Ерфурт – Мюнхен Нюрнберг – Мюнхен – Инсбрук – Верона – Болоня – Анкона/Флоренция Ливорно/Специя – Флоренция – Рим – Неапол – Бари – Таранто – Валета/Марсашлок Каляри – Неапол – Джоя Тауро – Палермо/Аугуста – Валета/Марсашлок	
Трансгранични връзки	Границата с Русия – Хелзинки	Железопътни
	Копенхаген – Хамбург: пътища за достъп до съоръжението за връзка „Фемарн Белт“	
	Мюнхен – Вьоргъл – Инсбрук – Фортеса – Болцано – Тренто – Верона: базов тунел „Бренер“ и пътища за достъп	
	Гьотерборг – Осло	
	Копенхаген – Хамбург: съоръжение за връзка „Фемарн Белт“	Железопътна/ автомобилна

2. Примерен списък на предварително набелязани трансгранични връзки от широкообхватната мрежа

Трансграничните участъци от широкообхватната мрежа, посочени в член 9, параграф 2, буква а), точка ii), включват по-специално следните участъци:

Дъблин/Летъркени – границата с Обединеното кралство	Автомобилен
По – Уеска	Железопътен
Лион – границата с Швейцария	Железопътен
Атюс – Мон-Сен-Мартен	Железопътен
Бреда – Венло – Вирсен – Дуисбург	Железопътен
Антверпен – Дуисбург	Железопътен
Монс – Валансиен	Железопътен
Гент – Тернхойзен	Железопътен
Херлен – Аахен	Железопътен
Гронинген – Бремен	Железопътен
Штутгарт – границата с Швейцария	Железопътен
Галарате/Сесто Календе – границата с Швейцария	Железопътен
Берлин – Жепин/Хорка – Вроцлав	Железопътен
Прага – Линц	Железопътен
Вилах – Любляна	Железопътен
Пивка – Риека	Железопътен
Пилзен – Ческе Будейовице – Виена	Железопътен
Виена – Дьор	Железопътен
Грац – Целдъмьолк – Дьор	Железопътен
Ноймаркт-Калхам – Мюлдорф	Железопътен
Коридор на кехлибара: Полша – Словакия – Унгария	Железопътен
Коридор „Виа Карпатия“: граница Беларус/Украйна – Полша – Словакия – Унгария – Румъния	Автомобилен
Фокшани – границата с Молдова	Автомобилен

Будапеща – Осиек – Свилай (границата с Босна и Херцеговина)	Автомобилен
Фаро – Уелва	Железопътен
Порто – Виго	Железопътен
Гюргево – Варна	Железопътен
Свиленград – Питио	Железопътен

3. Компоненти на широкообхватната мрежа, разположени в държави членки, които нямат сухопътна граница с друга държава членка

ЧАСТ IV

ПОДБОР НА ТРАНСГРАНИЧНИ ПРОЕКТИ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

1. Цел на трансграничните проекти в областта на енергията от възобновяеми източници

Трансграничните проекти в областта на енергията от възобновяеми източници насърчават трансграничното сътрудничество между държавите членки в областта на планирането, развитието и икономически ефективната експлоатация на възобновяеми енергийни източници и улесняват интеграцията им чрез съоръжения за съхранение на енергия с цел да се допринесе за прилагането на дългосрочната стратегия на Съюза за декарбонизация.

2. Общи критерии

За да се квалифицира като трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници, даден проект трябва да отговаря на всички изброени по-долу общи критерии:

- да бъде включен в споразумение за сътрудничество или друг вид споразумение между две или повече държави членки или между една или повече държави членки и една или повече трети държави, както е определено в членове 8, 9, 11 и 13 от Директива (ЕС) 2018/2001;
- да осигурява икономии от разходите за разгръщане на енергията от възобновяеми източници или ползи за системната интеграция, сигурността на енергийните доставки или иновациите — или и двете — в сравнение с подобен проект или проект в областта на енергията от възобновяеми източници, изпълняван самостоятелно от една от участващите държави членки;
- да осигурява потенциални общи ползи от сътрудничеството, надвишаващи разходите по него, включително в дългосрочен план, съгласно оценка, основаваща се на анализа на разходите и ползите, посочен в точка 3 от настоящата част, и при прилагане на методиката, посочена в член 7, параграф 2 от настоящия регламент.

3. Анализ на разходите и ползите

- разходи за производство на енергия;
- разходи за системна интеграция;
- разходи за подкрепа;
- емисии на парникови газове;
- сигурност на доставките;
- замърсяване на въздуха и други видове местно замърсяване, като например въздействие върху местната природа и околната среда;
- иновации.

4. Процедура

- Организаторите, включително държави членки, на даден проект, който е потенциално допустим да бъде избран като трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници по споразумение за сътрудничество или друг вид споразумение между две или повече държави членки или между една или повече държави членки и една или повече трети държави, както е определено в членове 8, 9, 11 или 13 от Директива (ЕС) 2018/2001, и целта на който е да получи статут на трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници — подават до

Комисията заявява този проект да бъде избран като трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници. Заявлението включва необходимата информация, позволяваща на Комисията да направи оценка на проекта спрямо критериите, предвидени в точки 2 и 3 от настоящата част, в съответствие с методиката, посочена в член 7, параграф 2 от настоящия регламент.

Комисията гарантира, че организаторите имат възможност да кандидатстват за статут на своите проекти като трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници най-малко веднъж годишно.

- б) Комисията създава и председателства група за трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съставена от по един представител от всяка държава членка и един представител на Комисията. Групата приема свой процедурен правилник.
- в) Най-малко веднъж годишно Комисията организира процеса за подбор на трансгранични проекти. След като извърши оценка на проектите, Комисията представя на групата, посочена в буква б) от настоящата точка, списък на допустимите проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, които отговарят на критериите по член 7 и буква г) от настоящата точка.
- г) Посочената в буква б) група получава необходимата информация, освен ако тя не представлява чувствителна търговска информация, за допустимите проекти, включени в предоставения от Комисията списък, по отношение на следните критерии:
 - и) потвърждение на съответствието с критериите за допустимост и за подбор за всички проекти;
 - ii) информация за механизма на сътрудничество, към който даден проект има отношение, и информация за степента, в която проектът се ползва от подкрепата на една или няколко държави членки;
 - iii) описание на целта на проекта, включително прогнозната мощност (в kW) и, по целесъобразност, производството на енергия от възобновяеми източници (в kW годишно), както и общата стойност на разходите по проекта и посочените допустими разходи в евро;
 - iv) информация за очакваната добавена стойност от Съюза в съответствие с точка 2, буква б) от настоящата част, както и за очакваните разходи и ползи и очакваната добавена стойност от Съюза в съответствие с точка 2, буква в) от настоящата част.
- д) По целесъобразност групата може да кани на своите заседания организатори на допустими проекти, представители на трети държави, участващи в допустими проекти, както и всички други заинтересовани страни.
- е) Въз основа на резултатите от оценката групата приема проект на списък с трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, за приемане в съответствие с буква ж).
- ж) Комисията приема окончателния списък на избраните трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници чрез делегиран акт въз основа на проекта на списъка, посочен в буква е), и като взема предвид буква и). Освен това, Комисията публикува на своя уебсайт списъка на избраните трансгранични проекти в областта на енергията от възобновяеми източници. Този списък се преразглежда при необходимост и най-малко веднъж на всеки две години.
- з) Групата следи за изпълнението на проектите от окончателния списък и прави препоръки относно начините за преодоляване на евентуалните забавяния при тяхното изпълнение. За тази цел организаторите на избраните проекти предоставят информация за изпълнението на своите проекти.
- и) Когато избира трансграничните проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, Комисията се стреми да гарантира подходящо географско равновесие при подбора на такива проекти. При подбора на проекти може да се използва групиране на регионален принцип.
- й) Ако информацията, която е била определящ фактор при оценката на даден проект, е била неточна, или ако проектът не отговаря на изискванията на правото на Съюза, той не получава статут на трансграничен проект в областта на енергията от възобновяеми източници или, ако е бил избран, този статут му се отнема.

ЧАСТ V

ПРОЕКТИ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС В ОБЛАСТТА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ЗА ЦИФРОВА СВЪРЗАНОСТ

1. Гигабитова свързаност, включително системи 5G и други най-съвременни форми на свързаност, за движещите сили на социално-икономическото развитие.

Действията се степенуват по приоритет с оглед на функцията на движещите сили на социално-икономическото развитие, значимостта на цифровите услуги и приложения, които стават възможни чрез предоставянето на съответната свързаност, както и възможните социално-икономически ползи за гражданите, предприятията и местните общности, включително допълнителното покритие на зони, което се осигурява, за домакинствата. Наличният бюджет се разпределя равномерно, на принципа на географския баланс между държавите членки.

Предимство се дава на действия, допринасящи за гигабитова свързаност, включително системи 5G и други най-съвременни форми на свързаност, за:

- а) болници и медицински центрове в съответствие с усилията за цифровизация на системата на здравеопазването с цел да се повиши благосъстоянието на гражданите на Съюза и да се промени начинът, по който се предоставят здравни услуги и грижи за пациентите;
- б) образователни и научноизследователски центрове в контекста на усилията за улесняване на използването, наред с другото, на високоскоростни компютри, приложения в облак и големи информационни масиви, за преодоляване на цифровото разделение и за обновяване на образователните системи, подобряване на учебните резултати, повишаване на справедливостта и подобряване на ефикасността;
- в) непрекъснато 5G безжично широколентово покритие във всички градски райони до 2025 г.

2. Безжична свързаност в местните общности

Действията, чиято цел е да се осигури местна безжична свързаност в центрове на местния обществен живот, включително открити пространства, достъпни за населението, които имат важна роля за обществения живот на местните общности, трябва да изпълняват следните условия, за да получават финансова подкрепа:

- а) да се изпълняват от организация от обществения сектор съгласно втора алинея, която има капацитета да проектира и наблюдава инсталирането, както и да осигурява в продължение на най-малко три години на финансирането на оперативните разходи за вътрешни и външни местни точки за безжичен достъп на обществени места;
- б) да се основават на цифрови мрежи с много голям капацитет, позволяващи на ползвателите да се предоставя интернет с много високо качество, който:
 - i) е безплатен и без дискриминационни условия, леснодостъпен, защитен и използва най-съвременното и най-качествено налично оборудване, и е способен да осигури високоскоростна свързаност на своите потребители; и
 - ii) поддържа широк и недискриминационен достъп до иновативни цифрови услуги;
- в) да използват общата визуална идентичност, която ще им бъде предоставена от Комисията, и да препращат към съответните многоезични онлайн инструменти;
- г) с оглед на постигане на полезни взаимодействия, увеличаване на капацитета и подобряване на удовлетвореността на потребителите, да улесняват разгръщането на готови за употреба 5G точки за безжичен достъп с малък обхват, както са определени в Директива (ЕС) 2018/1972; и
- д) да се ангажират да осигурят необходимото оборудване и/или свързани с него инсталационни услуги в съответствие с приложимото право, за да се гарантира, че проектите не нарушават неоправдано конкуренцията.

Финансова подкрепа от Съюза получават организации от обществения сектор по смисъла на определението в член 3, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета ^(*), които се ангажират да предоставят, в съответствие с националното право, местна безжична свързаност, която се предоставя безплатно и без дискриминационни условия, чрез инсталирането на местни точки за безжичен достъп.

Финансираните действия не трябва да дублират съществуващо безплатно частно или обществено предлагане със сходни характеристики, включително качество, в същото публично пространство.

^(*) Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор (ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1).

Наличният бюджет се разпределя равномерно, на принципа на географския баланс между държавите членки.

Когато е уместно, ще се осигуряват координация и съгласуваност с действията, подкрепяни от МСЕ и насърчаващи достъпа на движещите сили на социално-икономическото развитие до мрежи с много голям капацитет, които са в състояние да предоставят гигабитова свързаност, включително системи 5G и други най-съвременни форми на свързаност.

3. Примерен списък на коридори 5G и трансгранични опорни връзки, които отговарят на условията за финансиране

В съответствие с целите за общество на гигабитов интернет, установени от Комисията, и за да се гарантира, че главните наземни транспортни маршрути ще разполагат с непрекъснато покритие 5G до 2025 г., действията за осигуряване на непрекъснато покритие със системи 5G съгласно член 9, параграф 4, буква в) включват като първа стъпка действия в трансграничните участъци за експериментиране със свързана и автоматизирана мобилност (САМ), а като втора — действия в разширени участъци с оглед на по-широкомашабното разгръщане на САМ по протежение на коридорите, както е посочено в таблицата по-долу (примерен списък). Коридорите на TEN-T се използват като основа за тази цел, но разгръщането на технологиите 5G не се ограничава непременно до тези коридори ⁽³⁾.

Освен това действията, подкрепящи разгръщането на опорни мрежи, включително такива с подводни кабели в държавите членки и между Съюза и трети държави или свързващи европейски острови, съгласно член 9, параграф 4, буква г), също се подпомагат, за да се осигури нужното дублиране на тази жизненоважна инфраструктура и да се увеличат капацитетът и устойчивостта на цифровите мрежи в Съюза.

Коридор на основната мрежа „Атлантически“	
Трансгранични участъци за експериментиране с САМ	Порто – Виго
	Мерида – Евора
	Париж – Амстердам – Франкфурт (Майн)
	Авейру – Саламанка
	Сан Себастиан – Биариц
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Мец – Париж – Бордо – Билбао – Виго – Порто – Лисабон
	Билбао – Мадрид – Лисабон
	Мадрид – Мерида – Севиля – Тарифа
Разгръщане на опорни мрежи, включително такива с подводни кабели	Азорски острови/остров Мадейра – Лисабон
Коридор на основната мрежа „Балтийско-адриатически“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Гданск – Варшава – Бърно – Виена – Грац – Любляна – Копер/Триест
Коридор на основната мрежа „Средиземноморски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Будапеща – Загреб – Любляна – Риека – Сплит – Дубровник
	Любляна – Загреб – Славонски брод – Баяково (границата със Сърбия)
	Славонски брод – Джаково – Осиек

⁽³⁾ Посочените в курсив участъци са разположени извън коридорите на основната мрежа TEN-T, но са включени в коридорите за 5G.

	Монпелие – Нарбон – Перпинян – Барселона – Валенсия – Малага – Тарифа, с продължение до Нарбон – Тулуза
Разгръщане на опорни мрежи, включително такива с подводни кабели	Подводни кабелни мрежи Лисабон – Марсилия – Милано
Коридор на основната мрежа „Северноморско-балтийски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	Варшава – Каунас – Вилнюс
	Каунас – Клайпеда
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Талин – Рига – Каунас – границата Литва/Полша – Варшава
	границата Беларус/Литва – Вилнюс – Каунас – Клайпеда
	Виа Карпатия: Клайпеда – Каунас – Елк – Бялисток – Люблин – Ржешов – Барвинек – Кошице
Коридор на основната мрежа „Северноморско-средиземноморски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	Мец – Мерших – Люксембург
	Ротердам – Антверпен – Айндховен
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Амстердам – Ротердам – Бреда – Лил – Париж
	Брюксел – Мец – Базел
	Мюлуз – Лион – Марсилия
Коридор на основната мрежа „Ориент/източносредиземноморски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	София – Солун – Белград
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Берлин – Прага – Бърно – Братислава – Тимишоара – София – границата с Турция
	Братислава – Кошице
	София – Солун – Атина
Коридор на основната мрежа „Рейнско-алпийски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	Болоня – Инсбрук – Мюнхен (транспортен коридор „Бренер“)
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Ротердам – Оберхаузен – Франкфурт (Майн)
	Базел – Милано – Генуа
Коридор на основната мрежа „Рейнско-дунавски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	
Разширени участъци за по-широкомашабно разгръщане на САМ	Франкфурт (Майн) – Пасау – Виена – Братислава – Будапеща – Осиек – Вуковар – Букурещ – Констанца
	Букурещ – Яш
	Карлсруе – Мюнхен – Залцбург – Велс
	Франкфурт (Майн) – Страсбург

Коридор на основната мрежа „Скандинавско-средиземноморски“	
Трансгранични участъци за експериментиране със САМ	Оулу – Тромсьо Осло – Стокхолм – Хелзинки
Разширени участъци за по-широкомасшабно разгръщане на САМ	Турку – Хелзинки – границата с Русия
	Осло – Малмьо – Копенхаген – Хамбург – Вюрцбург – Нюрнберг – Мюнхен – Розенхайм – Верона – Болоня – Неапол – Катания – Палермо
	Стокхолм – Малмьо
	Неапол – Бари – Таранто
	Орхус – Есбер – Падбор